

Millî Gençlik

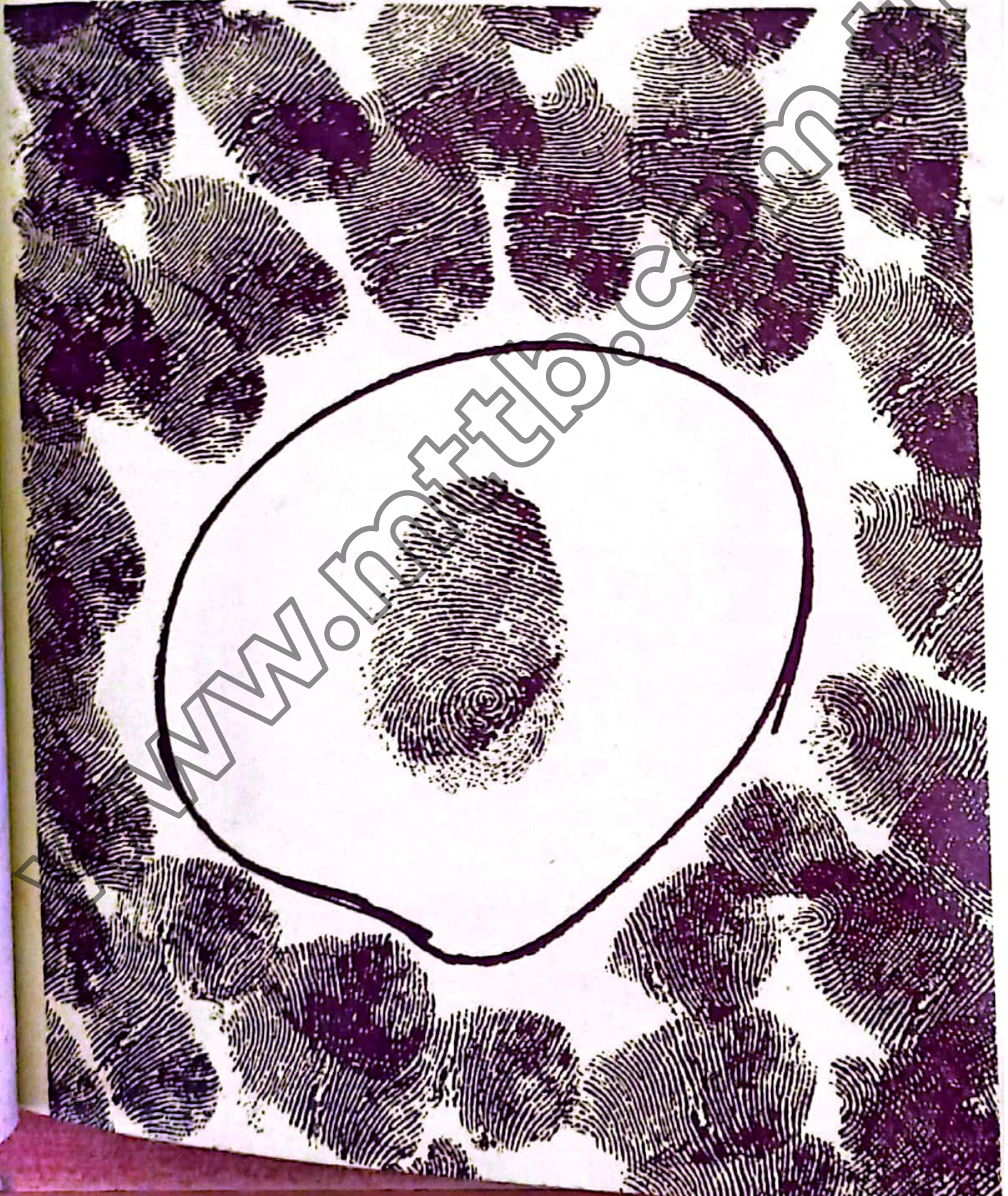
FİKİR , SANAT
AKSIYON

Aylık dergi

SAYI : 14 -15

AĞUSTOS 1976

5 LİRA

MİLLÎ GENÇLİK AYLIK DERGİ

Millî Türk Talebe Birliğinin
aylık neşir organıdır

● Dönem / 4
Sayı / 14-15
Haziran / 1976
●

Sahibi: MTTB adına Genel Başkan: Rüştü Ecevit, Yazı İşleri Müdürü: Hasan Fehmi Ulus, Teknik Sekreter ve Muhasabih: Hasan Güneş, Abone: Hüseyin Tuncer. Yıllık: 50.— Altı aylık: 30.— TL. dir. Posta Çeki No: 20092150, Yazılardan yazarları sorumludur. Günderiilen yazılar yayımlansın veya yayınlanmasın geri yollanmaz. İlanlar tarifeye tabidir. Yazı ve şiirler kaynak gösterilmeden iktibas edilemez. Dergi her ayın ilk haftasında çıkar. Dizgi - Baskı: Fatih Gençlik Vakfı Matbaa İşletmesi.

Başyazı: Hakikat Çağını Açmak / Millî Gençlik / 5
Lübnan Dramı / İbrahim Beğoğlu / 8
Ayağa Kalkma Zamanı / Şiir / Hasan Fehmi Ulus / 10
Bir Öç Alıcısının Çılgılığı / Şiir / Çeviren: Hasan Fe / 11
İkibin Yıldır Süregelen İntikam Hırsı / Ömer Karayumak / 12
Kendimizi İmbiklemek / Mustafa Özdamar / 15
Celâl Moray'dan İki Şiir / Sebepsiz Değil / Çocuk Bir Kurtuluştur / 18-19
Doç. Dr. Salih Tuğ ile Bir Konuşma / Millî Gençlik / 20
Yeni İslâm Gençliğine Mesaj / Şiir / Ali Nar / 31
Modern Hukuk ve İftâ Müessesesi / Dr. Turgut Akpınar / 32
İki Daktilo - Grafik / Mim Özdamar / 34-35
Nurettin Topçu Üzerine / Celâl Hulûsi / 36
İki Çeviri Üstüne / Seyid Ali Kahraman / 37
Münacât / Veysel Karânî / Abdullah Ümmet / 40
Hakikat-ı İslâm'dan / Milaslı İsmail Hakkı / 41
Sinamayı Kurtaralım / Mesut Tümay / 43
O Hasta Ölecek / Hikâye / Necati Tuncer / 47
İlanlar / 49

MARKSİST TOPLUMLARA İKTİSADİ BİR YAKLAŞIM

Ali BULAÇ

Aslında bu başlık yanlıştır. Çünkü bugün sosyalist üretim ilişkisine bağlı hiç bir toplum Marksist teorinin kendisine bağlı değildir. Teorik açıdan konuya yaklaşırsak dünyada hiç bir sosyalist ve komünist hareketin temelinde ilmi ve tarihî anlamıyla marksın anladığı ve savunduğu teorinin yaratmadığını göreceğiz. Belki bu ilmi verilerin ve içtimai gelişmelerin Marksizmi çürüğe çıkardığının en güzel bir belgesidir. Günümüz sosyalist ve komünist akımları, artık Marksizmin teorik tezlerinden ayrı birer siyasi ve ideolojik yapı taşımaktadırlar. Fakat buna rağmen şekil olarak Marksizm hâlâ varlığını sürdürmektedir; ve bir çok ülke Marksizmi tatbik ettiğini ya da tatbik etme kavgasını verdiğini ileri sürmektedir. (Kayram) kargaşılığına düşmemek ve daha anlaşılır bir yol izlemek bakımından biz de günümüz sosyalist ve komünist toplumlardan «Marksist» olarak söz edeceğiz.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi dünyada bir çok ülke ve milyonlarca insan Marksist olduklarını söylerler. Söz gelimi başta bir milyaflık nüfusu ile dünya nüfusunun 1/4 ünü teşkil eden Kızıl Çin, Sovyet Rusya, Yugoslavya, Küba, Vietnam ve Varşova ülkeleri hep Marksisttir. Hattâ sosyalizmin temelinde Marksizmi görmek istersek sosyalist Arap ülkeleri de bu kapsamın dışında değildir. Özellikle 20. yüz yılda çağımızı yakından ilgilendiren önemli bir hareket olması bakımından biz de müslüman olarak Marksizme belirli açılardan yaklaşacağız; teorik, sosyal, ekonomik ve politik bir takım tahliller yaptıktan sonra son hükmümüzü vereceğiz.

Fazla bir şey söylemeyeceğiz. Bâtılın uşaklığını yapmaktan öte hiçbir marifet ve sıfatları olmayan mahut kışkırtıcı alayının gerçek kimliğini ortaya koyan iki fotokopi sunuyoruz, kararı siz vereceksiniz.

Kelime-i Tevhidi ortasından kırparak sadece, «Lâilâhe = ilâh yoktur» bölümünü alan ve karşısındaki saf, katıksız müslümanı küfürle karalamak isteyen bu düzenbaz zihniyeti iyi tanımak gerek.

ÜÇ

2. M.T.T.B. nin resmi yayın organından Milli gençlik dergisinin 12. sayılı ve yedinci sayısında "Yarkeit toplumlara iktisadi bir yaklaşım" başlığı altında yazılan yazıda şöyle denilmektedir. Sosyalizmin temelinde marksizmi görmek istersek sosyalist Arap ülkelerinde bu kapsamın dışında değildir. Özellikle 20. Y.Y. da çağımızı yakından ilgilendiren önemli bir hareket olması bakımından bizde müslüman olarak marksizme yaklaşacağız. Böylece komünistliklerini açıkça ilan etmekten sakınmadıklarını,

Kutlu Ramazan ayının bütün müslümanlar için
kurtuluş ve rahmet vesilesi olmasını dileriz.

başyazı

HAKİKAT ÇAĞINI AÇMAK

Madde terakkileri bakımından ne denli ileri bir seviye gösterirse göstersin, bize göre, bizim açımızdan bahtsız bir çağdır bu çağ. Sun'i bir hayat, zoraki yaşama çabaları ne ferdleri ne de toplumları uzun süre ayakta tutamayacağına göre bu son asır için fazla iyimser olmamıza imkân yoktur. İnsanoğlunun biricik yaşama şartı olan ruh ve mânâ muvazenesi sarsılmış, her tarafa bir gaflet bir çürüyüş hâkim olmuştur.

Sapık, çarpık bir tarih kesiti. Ülkeler bâtil sistemler elinde bal mundan petekler gibi eğilip bükülmekteler. Özünde zulüm ve kan olan doktrinler insanlığın geleceği üzerinde kumar oynuyor. Açıkça söyleyelim ki, bugün dünyayı iblisler güdüyor. Bir takım okkalı yalanlardır bu çağ'da geçerli olan. Reklamın ve propagandanın kör dumanında şaşırان, sağlıklı bir seçim yapma imkânından yoksun bırakılan insanlık gidiyor sahte kuratıcıların kucagına bırakıveriyor kendini. İş bununla kalsa gene iyi; öteyandan birbir sıkıntı pahasına katlanılan bu sömürü ve işkence düzenlerine karşı bir nevi alışkanlık kazanma, yani şiddetli bir başkaldırıda bulunmama durumu var birde. İşte asıl kaygı verici nokta da budur.

Zihinler alt - üst oldu. Dikkatler boyuna başka istikametlere dağıtılıyor. Nerede bir uyanma, umut alâmeti gösteren bir kıpırdanma var hemen orada şeytanın uğursuz dehâsı hazır. Kurtuluşa giden yolu tıkamak için olmadık aldatmaca ve sapıtma oyunları sahnelenir. Maksatları hiç değişmez : insanlığın hakikat çağına ermesini önlemek, vahiy medeniyetinin yeniden canlanmasına sed çekmek.

BEŞ

Fakat şartlar ne olursa olsun, hiçbir zaman umutsuz olmayacağız. Geleceği karanlık görmemiz için de bir sebep yok ortada. Biz sadece mevcut ortamı çiziyor ve müşahadelerimizi sergiliyoruz. Karamsarlık telkin ettiğimiz anlaşılmasın. Bir gün elbette çağın önündeki kara perde aralana-cak ve insanlık aydınlık ufukların altın şafağıyla karşılaşacaktır.

Evet, hakikat çağını açmak. Hakikat geldiğinde, hakkın eşsiz gücü ortaya konduğunda HAKİKAT ÇAĞI kendiliğinden açılmış olacaktır. Bu tarihi ve destansı vazife hiç kimseye değil, kendini mutlak hakikata adanmış çile ve aşk kahramanlarına düşüyor.

Bu yüzyılın bir özelliği de putçuluk gayretlerinin, putlaştırma eğilimlerinin eskiye oranla daha bir yoğunluk kazanmış olmasıdır. İnsanlık adeta putlar mahşerini yaşıyor. Her yerde her türden sayısız put. Kişilerden tutun da doktrinlere hatta ufak tefek düşüncelere kadar putlaştırma faaliyetleri bir gelenek halini aldı. Yeryüzün hızla put endüstrisine doğru mu kayıyor? Puta bu denli önem veren, değer biçen başka bir devir hatırlamıyorum. Putların zifiri karanlığı bastı yeryüzünü.

Bunun kaçınılmaz bir sonucu olarak her alanda bir donma, katılaşıma peydahlandı. Şuur kireç bağladı, idrâk durdu ve ruh kendi kendini tüketme durumuna düştü. Şimdi bütün mesele insanın önünde yükselen bu put duvarını yıkabilmede. İnsanı mutlu kılmamanın, çağı şifaya erdirmenin yolu bu. Biz işte bu şerefli yükü gönüllü olarak omuzlayan cihad ve aksiyon erleriyiz. Sorumluluğumuzun şuur ve heyecanı ile da dolu olarak gücümüz yettiğinde, şartlar ve imkânlar ne ölçüde elverirse çalışacağız. Başta yurdumuz olmak üzere tüm yeryüzü ülkelerinin bitmez tükenmez çalkantılarından, ruhi ve içtimaî halecanlardan kurtulmasıdır istediğimiz. Dünya görüşümüz, kâinat telâkkimiz zamanı ve mekânı aşan bir ezel ve ebed sistemidir.

Diğer yandan bu son asır bir ideolojiler asrı olarak karşımıza çıkmakta. Çiftçi tarafından uzun süre ihmal edilen bir tarla nasıl yabancı otların istilâsına uğrarsa, tıpkı onun gibi yirminci yüzyıl dünyasını da türlü kılık ve edâda ideoloji salgını basmıştır. İnsanlar, rüzgârın önünde sürüklenen güz yaprakları örneği kendilerini kaptırmış, sürükleniyorlar bu ideolojiler anaforunda.

Meydanlar öbek öbek insan yığınlarıyla dolar boşalır, caddeler, sokaklar kalabalıkların hırçın seller gibi akışından çatlayacak olur. Bu, diğer bir ifadeyle bir ideoloji nevrozudur; sık sık tufana dönüşen, ülkeleri saran, kavrayan hınç ve öfke patlamaları. Mutlak Hakikatın Çağı açılıncaya kadar bu hal sürecektir. Hem de şiddet dozunu artırmaya devam ederek.

Yeryüzü üzerine cehennemden bir soluk düşmüş gibidir. Hiçbir ülke geleceğinden emin değil, şimdiki durumdaysa kimse memnun olduğunu söyleyemez. Yirminci yüzyılın sonlarında, teknolojinin altın çağını yaşadığı bu

yeni dönemde insanlık bir kaosun içine yuvarlandı. Şüphe, inkâr, tereddüt... İşte modern hastalıklardan bir kaçı. Yüreğinde bir kaygı ve inanç kırıntısı taşıyan herkesi ürperten bir çağ. Hele kafası, gönlü ulvî hakikatın yâkacı şuur ve heyecanıyla dolu olan kişiler için durmak, oyalanmak ne mümkün. Aldırmamak, işi oluruna bırakmak kaabil midir inançlı bir kişi için.

Evet, durmamak, oyalanmamak. Bir an bile atâlete bırakmamak kendini. Sürekli uğraşmak, didinmek. Umutla, şevkle ilerlemek ve çağın kâpısını zorlamak. Kendi çağımızı başlatabilmemiz, hakikatın sancağını insanlığın ufkuna çekebilmemiz, daha fazla gecikmeden bunları yapabilmemiz için üstün bir gayretle hazırlığımızı tamamlamamız gerekir.

Dâvâ büyük olunca o dâvânın büyüklüğüne yaraşır engin bir fedakârlık ruhunun da olması şarttır. Yürürlükte olan mevcut genel gidiş, hakikatın şahlanışına engel olma girişimleri eninde sonunda akâmete uğrayacaktır. Gece tükenmiş ve fecir vakti gelmişse çok geçmeden güneş de doğacak demektir, bunu kimse önleyemez. Çent zamandan beri insanlık adeta gecenin sığ karanlığını yaşıyor, bunun bir sonu elbet olacaktır. İşte, biz bu inançla ortaya çıkıyor ve hakikat çağının bir an önce açılması için gerekirse canımızdan bile geçmeyi göze alıyoruz.

Millî Gençlik

LÜBNAN DRAMI

İbrahim BEĞOĞLU

Ortadoğu'daki karışıklığa geçen sene sonlarında bir tanesi daha ilâve edildi. Uzun zamandır kaynayan bir kazanı andıran Lübnanda, geçen senenin sonuna doğru su yüzüne çıkmaya başlayan karışıklıklar bu sene başında kendini iyice ortaya çıkardı ve dünya efkâr-ı umumiyesini —adetâ— meşgul etmeye başladı. Lübnan; Ortadoğu'nun «Monte Carlo»su olarak vasıflandırılan, Müslümanlarla hristiyanların beraber yaşadıkları —daha doğrusu yaşamaya zorlandıkları— ticaret ve sefahat merkezi, küçük, türedi bir ülke.

1578'den itibaren bölgeye gelen hristiyan misyonerlerinin faaliyetleri neticesinde bölgede hristiyan nüfusu artmaya başlar. Daha sonra Fransızlar, bölgedeki Marunî - Dürzî anlaşmazlığını kışkırtıp iç harbe sebebiyet verirler. Nihayet, Lübnan 1918'de İngilizler tarafından işgal edilir. Ve 1920'deki San Remo Konferansında Fransız mandası olur. Parlâmento teşekülü, başkan seçimleri ilâh... Zahirde süt liman gibi görünen Lübnan, içten içe kaynamaktadır.

Geçen asırlarda batılı emperyalist ülkelerin en büyük hedefi; İslâm ve O'nun bayraktarlığını yapan Osmanlı Devleti idi. Batılılar, Osmanlı'nın şahsında İslâm'ı görüyorlardı. Osmanlı Devleti parçalanırsa İslâm âlemini birleştirici güç de parçalanmış olacaktı. Nitekim öyle oldu. Osmanlı Devletinin parçalanması sonucunda sun'i olarak ihdas edilen Ortadoğu devletleri, kendilerini devamlı bir iç huzursuzluk ve —birbirleriyle— mücadele halinde buldular. Lübnan, bu duruma tipik bir misâl.

Bugün, Müslümanlarla hristiyanların kıyasıya mücadele ettikleri. Fransız üniversite talebelerinin Müslümanlara karşı «Mukaddes cihad» (!) için gittikleri Lübnan'da, Müslümanlar birbirlerini acımadan öldürüyorlar. Filistin Kurtuluş Teşkilâtının iştirakiyle hristiyanları susturan Müslümanlar, bu defa bir Müslüman Kardeş (!) in, Suriye'nin tecavüzüne maruz kalıyorlar. Ve Müslüman geçinen Suriye, hristiyan bir Cumhurreisi seçtiriyor ve onu destekliyor. Sosyalist Esad'ın gayesi ne acaba? Lübnan'ı —eskiden olduğu gibi— Suriye ile birleştirip hakim olmak mı?

Suriye, neden hristiyanları değilde Müslümanları kendisine rakip görüyor ve Yahudi'ye şöyle dedirtiyor : «Suriye, bizden daha fazla Müslüman Arap öldürdü.»

SEKİZ

Suriye, bir taraftan karadan taarruz edip Müslümanları imha etmeye çalışırken denizden de Müslümanların kesif olarak yerleştikleri bölgeleri kıyasıya bombardıman ediyor. Esad'ın ya ağababaları çok kuvvetli veya bu işte büyük menfaati var. Bunlardan her biri veya her iki ihtimal birden mevcut olsa, acaba bunlar Esad'a hıristiyanlarla bir olup Müslümanları öldürmek hakkını verir mi?

Lübnan'a ilk mâkul teklif Libya'dan geldi. Libya Başbakanı Abdüsselâm Callud, bizzat Lübnan'a giderek duruma müdahale etti, Arap ülkelerinin liderleriyle görüşerek Lübnan'a bir Arap Barış Gücü gönderilmesini temin etti. Lâkin çatışmalar halen devam ediyor. Sulhsever (!) hıristiyanlar, Müslüman kampları etrafındaki çemberi açmıyorlar. Kamplar abluka altında. Müslümanlar aç, sefil ve perişan. Bir taraftan sefalet, diğer taraftan Suriyeli din kardeş(!)lerinin insafsız kurşunları... Ve bunlar karşısında Fransa'dan yardım istemek kararına varan Filistin Kurtuluş Teşkilâtı.. Müslümanın, Müslümandan başka dostu ne zaman oldu ki?..

Bütün bunlara sebep; Müslümanların «Allah'ın ipine sımsıkı sarılmaları...» İnançlarından tâviz verenler, o kadar ileri gidiyorlar ki din kardeşlerini üç paralık dünya uğruna öldürebiliyorlar. Bu mu Müslümanlık?..

Ortadoğu'da son senelerde —daha fazla— görülen emperyalizme karşı verilen mücadelelerin, gurur, toprak meselesi vs. den ibaret kaldığı müddetçe başarıya ulaşması beklenmemelidir. Suursuz başkaldırmalarda, emperyalist ülkeler, —son Lübnan olayında olduğu gibi— Müslümanları rahatlıkla birbirlerine kırdırabileceklerini göstermişlerdir.

Müslümanlar, ehl-i küfür'e karşı, çıkış noktası İslâm olan bir mücadele verdikleri, bu imanla cihad ettikleri zaman, zafer, onları Ortadoğu'da, Habeşistan'da, Afrika'da, Filipinlerde, Endonezya'da velhasılı bütün dünyada kucaklayacaktır...

AYAĞA KALKMA ZAMANI

Hasan Fehmi ULUS

I

Bir dağ yankısı duyuyorum içimde arı duru
Tûr'dan Hira'dan Vedâ'lardan
Ünlü vaazını vermede İsa bir tepeye durmuş
Yamaçlar ki salkım salkım ilham
Doruklara en gümüş ikindiler vurmuş.

II

Ben bir gezginim dolaşan göğü bulut gemileri üstünde
Mesajlar atıyorum boyuna kalabalıkların ortasına
Ve bir gözcüyüm
Kollayan sağı solu.

III

Sarp kayalıklara vurdum bir ara
Kaldırdım başımı göğe baktım
Bir ışık dağın ucunda göz kırpiyordu.
Anladım anladım
Anladım iyice anladığımı
Yol göründü sabır savaş göründü gözüme
Doğrulup ayağa kalkma zamanı.

ALICISININ
BİR ÖC
ÇIĞLIĞI

Uzaklara atın beni
Kovun
İşkence edin bana isterseniz
Ve yakın vücudumu hatta.
Suyu ekmeği kısın aç bırakın beni
Ne Çıkar. Öyle uzadı ki gariplik acılarım
Ta ciğerime değin işleyen şiddetli hüznü.
Andolsun kutludur başıma gelen musibetler
Cevap ver adıma ey beni ağlatan duygu
Özyurdumda kalacağım muhakkak
Savunacağım yurdumu, arkadaşlarımı.

RECÂİ AHMED HÂDİ EZ'ZÜBEYDİ
Çeviren : HASAN FE

İKİ BİN YILDIR SÜREGELEN İNTİKAM HIRSI :

İSRAİL'İN KANLI BASKINI, ENTEBBE FACIASI VE DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

Ömer KARAYUMAK

Dünya siyasi tarihinde eşine pek az rastlanan menfur saldırılardan birisine daha şahit olduk geçen hafta içerisinde.. Tam 2000 yıldır kendisinden olmayan insanlara karşı kin ve intikam duygularıyla bilenen «Ehli Yehûd»un asrımızdaki temsilcisi İsrail, Uganda'ya karşı giriştiği ENTEBBE vahşetiyle bu ezeli «öç alma» duygusunu az da olsa tatmin etmiş oldu. Başka bir tâbirle bundan sonra ilelebed devam edecek olan vahşet gösterilerinin küçük bir provasını yapmış oldu.

Tarafsız ve iyiniyetli bir devlete karşı girişilen bu kanlı baskın olayının üzerinden uzun bir zaman geçtiği halde dünya basınında hâlâ haber ve aktüalite olarak tazeliğini korumakta, hâlâ üzerinde yorumlar yapılmakta, makaleler yayınlanmakta, hâlâ siyasi devletler demeçler yayınlamakta ve maalesef hâlâ dünya efkâr-ı umumiyesi uyutulmakta, adetâ ipnotize edilmektedir.

Aslında neticeni böyle olmasında hayret ve esef edilecek bir durum da yoktur. Yüzde doksanını elinde bulundurduğu milyarlık rotatiflerin kendisi için döndüğü bir dünya basınında her halde Yahudi aleyhine yorumlar yapılacak, makaleler dökülecek değildi. Yine adetâ hegemonyası altına aldığı, bir nevi esaret yularını takarak istediği yöne çektiği, istediği kararı aldıracağı kelimenin tam anlamıyla «tek parmağında oynattığı bir kukla» haline getirdiği Amerika'sı, Almanya'sı, topyekün Avruya'sıyla herhalde İsrail'e karşı sert tedbirler alınacak, yaptığının insanlık dışı bir mezalim olduğu ihtar edilecek değildi. Yapılacak tek şey vardı; Mazlum milletlerin yüzüne güle güle damarından kanı çekilecek ve bundan vampirce bir zevk alan insanlık düşmanı Yahudi'nin şımarık çocuğu İsrail'in bütün yaptıkları mübah sayılacaktı... Ve öyle de yapıldı...

Bu yüzdendir ki biz, siyasi devletlerin İsrail'e gönderdiği tebrik mesajlarını gayet normal karşılıyor, yahudi beslemesi bazı Avrupa basınına—buna bazı Türk gazeteleri de dahil— Yahudi aleyhine olan en ufak bir olayda «insan haklarından», «evrensel beyannamelerden», «milletlerarası hukuktan», şundan bundan bas bas bağırırken, Yahudi'nin yaptığı mezalimler karşısında hiç değilse susması gerektiğini unutarak İsrail'in küçük bir Afrika devleti olan Uganda'ya karşı giriştiği hunharca saldırıyı bir kahramanlık destanı haline getirmelerini, görülmemiş bir mucize olarak yorumlamalarını insanlık adına iğnerek tabii karşılamak zorunda kalıyoruz. Öyle ya!. «Hiç bir köpek ekmeğini yediği kimsenin baldırına saldırmaz»mış.

ONİKİ

Konumuzun başında da belirttiğimiz gibi dünya siyasi tarihinde pek az görülen —ki bu pek az görülenler de yine İsrail'e aittir— bu olaydan Yahudi ırkına mensup olmayan milletlerin, hassaten İslâm ülkelerinin alacağı pek çok dersler vardır. 1965'lerden bu yana İsrail'in giriştiği hareketler ve daha nice sonları arkasından getirecek olan son Entebbe olayı göstermiştir ki, İsrail 2000 yılın derinliklerinden gelen bir intikamın peşindedir. Yüzyıllarca devletsiz, yurtsuz, yuvasız kalmanın, her girdiği ülkeden —ihamet ve bozgunculuğu yüzünden— zorla kovulmanın, kanlı katliâmlara uğrattığı milletler tarafından bütün sebeplerin müsebbibinin bizzatihi Yahudiler olduğu anlaşıldıktan sonra icabında katli ama uğrıyarak sürülmenin ve asırlarca çöllerde yaşamının verdiği intikam duyguları, zamanla külleneceği, kaybolacağı, unutulacağı yerde, aksine bir gelişim göstererek her gün tekrarlanan, nesilden nesile aktarılan bir yemin haline gelmiştir. Ve bu yeminler sayesinde ki, Yahudi ırkı kendi hükümlerliği için dünyayı baştan başa bile yaksa kılı kıpırdamıyacak kadar insani hislerden uzaklaşmıştır. Gayeye ulaşmak için her şeyi, ama her şeyi mübah gören bu zihniyet; bir Yahudi kızının hatıralarındaki şu mısralarla adetâ perçinleşen bir kaide haline gelmiştir : «Dünya üzerinde bir tek erkek nesli kalmasa, sadece babam kalsa, Yahudi neslinin devamı ve kuraçamız dünya imparatorluğu için babamla çiftleşir, yine ırkımı devam ettiririm.»

Yahudi olmayan milletlerin bu hissi çok iyi anlaması ve bu hissin doğurduğu intikam duygularını çok iyi kavraması lâzımdır. Aksi takdirde işiştence ağlamak sızlamak fayda etmeyecektir.

Konumuzu ENTEBBE baskınına ayırdığımız halde kalem bizi daima Yahudi zihniyetinin üzerinde tuttu. Bu, aslında kalemin değil, gerçeğin, hakikatın ve sağduyunun bir neticesidir. Yahudi zihniyeti ve Entebbe baskını birbirinden ayrılmıyan bir bütündür. Birbirinden ayrı düşünölmeye imkân yoktur. İsrail'i peşinen haklı çıkarmak isteyen ve bunun için bin dereden su getiren Yahudi beslemesi bazı gazeteler ve Yahudi kuklası şartlanmış devletler istedikleri kadar «rehineleri kurtarmak için girişilmiş cesurane bir teşebbüs» diyedursunlar, biz asıl sebebin Yahudi'nin intikam hissinden başka bir şey olmadığına kaniiz. Ortada bir gerçek var ki, o da Uganda devlet başkanı İdi Emin'in tam anlamıyla bir Yahudi düşmanı olmasıdır. Nitekim bu fikrini bazı demeçleriyle de ortaya koymuştur. İydi Emin aynı zamanda dünyada etkisini artıran bir liderdir. «Afrika Birliği» gibi kaynayan bir kazan halindeki büyük bir kıtayı temsil etmekte olan ve dünya siyasetinde ağırlığı bulunan bir teşkilâtın başkanıdır. Şahsiyeti ve dünya siyasetinde ağırlığı bulunan bir teşkilâtın başkanıdır. Şahsiyeti ne olursa olsun İydi Emin Afrika'nın içinde yetişmiş, asırlarca ezilen, sömürölen bu insanlara önderlik yapabilecek vasıflara sahip tek kişidir. Ve İydi Emin Afrika'ya bu ağırlığını koyabilmiştir. Bu ise, İsrail'in hiç mi hiç işine gelmemektedir.

ONÜÇ

Konunun asıl can alıcı noktası da şu ki; İsrail, Uganda'ya karşı 1972 yılından beri büyük bir kin beslemektedir. Sebebi de şudur : Bilindiği gibi Uganda bir Afrika ülkesidir. Afrika ise, jeo - politik özelliği itibariyle emperyalist zihniyetini hiç br zaman üzerinden atamamış olan Amerika ve Avrupa ülkeleri için «çiğnenmeden yutulacak bir lokma», ekonomik bakımdan bir hammadde deposudur. Afrika ülkelerine karşı iştahı her zaman kabarık olan Amerika 1969 yılında kancayı —bir kıpırdama içinde bulunan— Uganda'ya atmak ister. Ancak Amerikan siyasetine de hakim olan Yahudi kalantörler o sırada ordusunu eğitmek için askerî ve teknik uzman talebinde bulunan Uganda'ya İsrail'li uzmanları tavsiye ederek İsrail'in resmen Uganda'ya el atmasını sağlarlar. 1969'dan 1972 yılına kadar Uganda askerini eğiten ve bu arada Uganda'nın bütün askerî ve stratejik yönlerini avuçlarının içi gibi öğrenen uzmanlar (!) gerekli raporu İsrail'e ulaştırırlar. Arap - İsrail savaşı üzerine İsrail ile Uganda'nın arası açılır. 1971 yılından sonra bütün Yahudi Uganda'dan ve bazı Afrika ülkelerinden sürülür, getirilen askerî ev teknik uzmanlar sınır dışı edilir. Böylece iki devlet arasında bütün ilişkiler kesilir. Fakat Yahudi... İnsanlığa olan in-tikamını 2000 yıldır sürdüren Yahudi zihniyeti unuttur mu bunu? Ve yıllardır beklenen fırsat çıkar. Kaçırılan ve Uganda'ya indirilen yolcu uçağı. Stratejik bölgelerini gayet iyi bilen Uganda'dan sürülmüş uzmanların raporları ile hazırlanan plân, gayesine ulaşmak için her şeyi meşru ve mübah gören dinî düşünce ve herkesin bildiği netice... İşte Yahudi basının şişirerek «insan üstü başarı, inanılmaz mucize» dediği ve dünya kamuoyunu aldattığı, kandırdığı olayın içyüzü...

Yukarıda açıklamaya çalıştığımız olaylar gösteriyor ki, mes'elelere kuş bakışı olarak değil de gerçek anlamıyla ve bir bütün halinde eğildiğimiz zaman ister Afrika'daki küçük İslâm devletleri, ister orta doğudaki Arap devletleri olsun bütün bir İslâm âleminin Entebbe baskınından alacakları çok dersler vardır. Hasseten «askerî uzman», «danışman», «teknik görevli» v.s. diye dışarıdan getirttikleri, Rusya'dan, Amerika'dan, Avrupa'dan aldıkları, bütün askerî ve stratejik sırlarını kudretli ve becerikli (!) ellerine teslim ettikleri kimselere karşı çok ama çok dikkat etmek lâzımdır. Amerika'yı da, Avrupa'yı da idare eden gizli kuvvetin Yahudi'den başkası olmadığı hiç bir zaman unutulmamalıdır. Büyük İslâm şairi merhum Mehmed Akif'in deyişiyle «tek dişi kalmış bir canavar» olan bu sahte medeniyetin sahibi olduğunu iddia eden medenî (!) devletlerin Yahudi'nin lehine olan hiç bir şeye karşı çıkamayacakları, Yahudi'nin aleyhine olan hiç bir şeyi onaylamayacakları artık kesin olarak bilinmelidir. Ve iki cihan serveri Hz. Muhammed (s.a.v.)'in Yahudi kavmini kıyamete kadar lânetlemesinin sebep ve hikmeti üzerinde ibretle durulmalıdır.

KENDİMİZİ İMBİKLEMEK

Mustafa ÖZDAMAR

Arı olalım beyim, arı olalım. Arı olalım da her ağaçtan, her çiçekten, iyi kötü, acı tatlı, güzel çirkin, her bitkiden bal toplayalım. Arı olalım da zehirden panzehir çıkaralım. Arı olalım da kötünün içinde bile iyiyi bulalım. Arı olalım da tatlıyı acıdan ayıklayalım. Arı olalım da bal yapalım beyim.

Agustos böceği gibi bir yaz boyu gitar çalıp, kışın dilenmeyelim.

Karıncaadaki trade ve çaba, bizde bulunsaydı, şimdi hepimiz göğü delmiş olacaktık.

Kendini adam etmeden önce, başkalarını adam etmeye yeltenme beyim. Bizden önceki nesiller, kendilerini adam etmeden başkalarını adam etme çabasına düşmediler. Düşenler hüsrana uğradı. Bu yüzden ki, sırtladıkları yükü hedefe götüremediler.

Sen ışık ol beyim, sen ışık ol yeterki, karanlık sende eriyecektir. Öze uygun bir tek davranış, öze uygun bir küçük yaşayış, bin kitaba bedeldir.

Bir küçük tohumda bin büyük ağac gizlidir. Bir ağaçta da milyonlarca tohum bulunur. Tohumun topraktan çatlayışı, tohumun yokluğa başkaldırması, varlığa uzanmasıdır. Her çekirdek bir mesaj taşır.

Hiç bir şey olamıyorsan, çekirdek ol beyim. Çekirdek ol da bir varlık, bir mesaj taşı özünde. Çekirdek de olamıyorsan toprak ol gurban. Tohumlar çatlasın, tohumlar emdensin sende.

Kendine değil, Allah'a kul ol beyim. Ya kendine kul, ya da topluma köle olan, kendine ya da topluma tapan bir sürü davar, bir sürü ganere dolu dünyada, Allah'ın huzurunda yediği naneyi, toplum karşısında ve kalabalık içinde yutamıyor. Allah'ın huzurunda, rahat olmasa bile, sağına soluna bakınmadan hayasızlık eylemine geçiyor da, toplum içinde bu densizliğin çok basitini bile beceremiyor. Becerse bile utanıyor. Toplumdan çekiniyor. Ayıplanmaktan korkuyor da, koca Kudret'e başkaldırmaktan çekinmiyor beyim. En azından alçaklık bu, alçaklık. Ya kendine, ya da topluma tapıyor böyleleri. Kendine veya topluma değil, Allah'a kul ol beyim.

Sus artık, konuşup durma. Meselenin kökenini kavrayamıyorsun. Boşa yorulma gardaş, davanın doruğuna çıkamıyorsun. Susadın ama, havzalar seni doyurmaz, suyu gözesinden iç beyim.

Alternatif bir ölüm içinde kıvranıyorsun da farkına varamıyorsun.

Sus be adam, lakırdıyı bırak, kalburla su taşınmaz.

Biz kendimizi kendimiz bulamıyoruz ki, başkaları bizi bulsunlar.

Herif İslâm'a inanmıyor, canı cehenneme. İslâm insanla değil, insan İslâm'la yücelir, yükselir. İslâm insanla değil, insan İslâm'la kalkar, kalkır.

Kur'an'a tutun düşeceksin.

Bütün toplumlar amuda kalkar da tepetaklak yürürse, senin doğru yürümen eğri gözüktür. Herkes deli olur da bir tek sen kalırsan aklınla akıllı, deliler deli derler sana ol zaman.

İnine çekil beyim, inine çekil. Kalabalığın göbeğinde fink atsan da yalnızsın. Yalnızlığa bıçak çekme, o, sana düşman değildir. Ve zaten bir anlamda hiç bir zaman yalnız değilsin. İçindeki dialoğa dikkat et, yalnız değil, ikisin. Allah'dan başka herkes ikidir. Kendisi ile çekismeyen, çelişmeyen ve sürekli olarak tek olan sadece Allah'tır.

Yalnızlığa bıçak atma gurban, attığın bıçak kendinedir. Sessizliğe attığın her süngü kendine saplanıyor. Ruhunu yaralıyorsun, kendine kıyıyorsun.

İnine çekil dedikse, topluma çıkma demedik. Torbanı doldur da öyle çık beyim. Torbanı doldurmadan çıkarsan, işin dilencilik olacaktır. Oysa sana düşen dilencilik değil, vericiliktir.

İnine çekil de dağı del beyim. Dağı delki su düze insin. Suyu gözesinden alarak düze indirelim. İndirelim ki toprakla tohum evlensin.

Yalnızlığa bıçak çeken delikanlılarla, kendini çamaşır gibi ipe asan zavallılar arasında ne fark var zannediyorsun?

Sokağa dökülme gurban, sen çöp değilsin. İzmarit gibi eziliyorsun çekil şu kaldırımdan.

Köy de köy değil ki, davar ağılı. Kenti övdüğümü sanma, dur kızma, köpürüyorsun ama, ne sabunsun, ne de su. Ne kendini temizliyebiliyorsun, ne de çevreni.

Düdüklü tencere gibi ötüp duruyoruz ama, içimizde fıkrıdayan fasulye bile değil, yazıklar olsun.

Kalk be birader, kalk, önce kıyam'et. Sonra da alnını zamkla secdeye. Zaman uyuklamaya başladı. Kalk ruhunu yıka, ibadetle.

İnine çekil beyim, inine çekil. Vahy'in gözesi indedir. «Bizim yerimiz, mağaranın içindeki ışığın çevresidir.»

Boş zamana tutsak olmuş kişilerin temcit pilavına kaşık atma. Mideni düşünüyorsun beyim, kafan çalışmıyor. Zibilliği bırak da, bakışlarını yıka gözyaşlarıyla, gözlerin cünüptür. İbadetsiz yaşıyorsan ruhun da cünüp. Kalk yıkan ibadetle.

Nefeslik bir anda bile ibaded eyleminden irak kalıyorsan, cenabetsin bunu bil.

Alnın secdeye gelmemişse, insan değil, heykelsin. Şeytan kuyruğuna teneke bağlıyor, farkına varamıyorsun.

ONALTI

Ruhun yüksek gerilimler içinde zangın zangır titremiyorsa, Allah di-yende, var da kendine bir yer ara kenar-ı Nilde. Basit bir böcek bile de-ğilsin, bu halinle, yazık. Böbürlenme beyim, böcek bile değilsin. Ama zamklarsan alnını secdeye, ruhunla içersen rahmeti, o zaman Arşın üs-tündesin.

Kendine gel beyim, kendine gel. Bırak bize gelmeyi, kendine gel. Ha-bire oyuna geliyorsun, kendine gel. Dolduruşa geliyorsun, kendine gel. Çar-maşır bohçası gibi dağılıyorsun, kendine gel.

Şah umutlarla yola çıktılar, yiğitler. Tüm umutsuzlukları tutsak etti-ler. Bir atımlık, bir patlamık mermiysen sen, yola çıkma, otur beyim köşende. Belki bir oruç günü, açlığın sona erdiğini, Hak katından izin in-diğini belirten bir iftar topu olur da işe yararsın.

Bombom edip durma birader, tüfek bile değilsin. İslâm ol beyim İs-lâm ol. İslâm değilsen, insan değil, hayvan bile olamazsın. Kusura bakma gerçek böyledir.

Şah umutlarla yola çıkan yiğitler, yalnızlığımıza bıçak atıp, sessizliğimi süngülediler. Sonra da inime inip, tüm umutsuzlukları tutsak ettiler.

Tüm umutsuzlukları «lâ tagnetû»ya tutsak ettim. Yeis sözcüğünü söz-lüklerden siliyorum, biline.

Yüreğimizde kan, kalbimizde iman var ya, bizden ganisi yoktur beyim. Kelimeler kabuktur, kabuğu kır da öze geç beyim. Kendini okumadan ki-taba geçiyorsun.

Leylek tepside leblebi yiyemez. Tilki testide çorba içemez. Zamanı bozuk para gibi harcayıp duruyorsun, sonradan çok hayıflanacaksın, ken-dine gel. Bırak bize gelmeyi, kendine gel.

Düşlerini dışlıyorsun, şaton köhnemiştir, meydana çık beyim.

İnine çekil, şatodan çık, meydana atıl. Tezatlara anlam veremediğini bilmez değilim. Hepsine yer ve zaman seç. Namaz farzdır, lâkin güneş doğarken, güneş batarken, bir de zeval vakti ibadet haramdır. Düğümü çözersen, bulmacayı dolduracaksın.

Çölde yitirdiğimiz küçük bir çilingiri bulmak için, koca bir kum der-yasını karış karış karıştırmak zorundayız. Hikmet ve gerçek, lâf kalaba-lığının içinde kaybolmuş bir anahtardır, çare yok arayacağız.

Sen bize yardım et yâ Rab. Sana giden yolda sendeliyoruz, bizi hede-le ilet. Bizi kul kabul et yâ Rab.

SEBESİZ DEĞİL

Mecsup değil, medyum değil
Gökyüzünü yorumlayanlar
Harranda
Çocuklar İbrahim yüzlüdür
Nemruta karşı
Sebepsiz değil
Erzurunda güle karşı dururlar
Palandöken yüceliğinde
Kışlar
Kar üreten sokaklarda
Dert alıp, dert satarlar
Sebepsiz değil
Diyarbakırda zülküfül yüklüdür
Bulutlar
Tan Süleyman için atar
Surların altında
Birikirken karış karış kir
Kan çiçekleriyle büyür çocuklar
Sebepsiz değil
Ankarada, yani başkentte
Kentin en zenci yerinde
Gelişirken put sanayli
Et sanayliyle özdeş
Sebepsiz değil
Bunca olanlar karşısında
Ben tarihli yorumlayamam
Çünkü ben çocukluğundan beri aşağılanmış
Çünkü ben sahfelerine eksi işaretli kazılmış
Çünkü ben kötü mevsimler için ayarlanmış
Günahlara keffaret olsun diye

ÇOCUK BİR KURTULUŞTUR

Acımı sonsuz bir meşale gibi yakıyorum
Bilinsin yıkanlar yıktıranlar
Bilinsin gövdemdeki İsa döğmeli sancılar
Bilinsin harlaşmış duyarlığım
Ateş benim biat otum
Ağaçlarımı ateşe veriyorum
Saçlarımı ateşle yıkıyorum
Acılar dinsin diye
Ateş sudan da soğuk, sudan da berrak
Asırların kirini
Zebani gövdeleri
Görkemli şatoları
Ateşle yıkıyorum
Ateşle iniyorum düzlüğe
Ateşle başlıyorum söze
İki nokta üstüste
İki acı yanyana
İki zehir içiçe
Ve diyorum dayan
Dayanılması güç olana
Dayan tek kelime söylemeden
Dayan kımıldatmadan sokakları
Tut gözlerini ağlamasın şafaklar
Dayan kahrolmasın çocuklar
Çocuk bir ümittir ufka dayalı
Yepyeni bir acıdır acıya karşı
Çocuk yüzümün ağlayan çarşıları
Çocuk acıya karşı acıtılmışla birlik
Çocuk kurtuluşum
Çocuk kurtuluş
Çocuk kurtuluş
Çocuk bendeki deniz
Bendeki kumsal
Çocuk bitmeyen bahar

HAL TERCÜMESİ :

1930 yılında İstanbul'da dünyaya geldi. Orta tahsilini Pertevniyal Valide Sultan Lisesi'nde ikmâl ederek İstanbul Hukuk Fakültesi'nden 1955 yılında mezun oldu.

İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, İslâm Araştırmaları Enstitüsü'nde 1957 yılından itibaren «İslâm Hukuku ve Müesseseleri Tarihi» üzerinde H. Hamidullah ve F. Sezgin gibi mümtaz âlimlerimiz yanında bir asistan sıfatıyla ilmi çalışmalara atıldı. 1962 yılında doktora imtihanları vermesini müteakip davet edildiği «Mc Gill Üniversitesi (Montreal), Institute of Islamic Studies» de habilitasyon çalışmalarını ilettilti.

Telif ve tercüme yayınlarıyla da temâyüz eden Tuğ, halen bir araştırma doçenti olarak ilmi çalışmalarını başarı ile sürdürmektedir. Salih Tuğ, son olarak İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsü'nün müdürlüğü vazifesini yapmış ve geçtiğimiz aylarda Londra'da toplanan İslâm Konferansına konuşmacı olarak katılmış ve Türkiye'yi temsil etmiştir.

Millî Gençlik : Sizin bir kitabınız var hocam; «İslâm Ülkelerinde Anayasa Hareketleri». Bu kitapta 19 ve 20. asırlardan bahsediyorsunuz. Bu sınırlamayı niçin yaptınız? Daha evvel anayasa yok muydu ki?

Doç. Dr. Salih Tuğ : «İslâm Ülkelerinde Anayasa» kitabımda 19 ve 20. asırların ele alınması tamamen bir tarihi kesit olması dolayısıyladır. Burda, kitabın başlığında geçen 19 ve 20. asırlar, ondan evveli, ondan sonrayı inkâr mânâsına gelmez herhalde. Yani o, tamamen tarihi bir devreye işaret olması için kullanılmıştır. Her ülkede, her rejimin kendine has bir anayasası vardır; yazılı olur, yazısız olur gayet tabii... Anayasa demek, bugün aşağı yukarı bütün dünyanın girmiş olduğu şekilde hep yazılı, formel mânâsına gelmez, anayasa hukuku...

«Anayasacılık» diyorlar, (Costinçinalizm) diyorlar, İngilizler. Bu anayasa hareketi, yahut anayasacılık, anayasalaşma da diyebiliriz, mutlak mânâda yazılı anayasalar şeklinde anlaşılır. 19 ve 20. asırlardan itibaren İslâm Ülkelerinin anayasalı rejimlere girmeleri, ondan evvel anayasasız idare edildikleri mânâsı da anlaşılmalıdır. Osmanlı Devletinin de bir anayasası vardı, elbet. Ama bu —bilindiği gibi— 'fıkha' dayanıyordu.

Bu fıkıh yapısında ne varsa onun muhassalası olan bir anayasaydı. Ya-
nı olmayabilir. Birinci madde, ikinci madde, giriş maddeleri falan gibi
hususları ihtiva etmeyebilir, formel olmayabilir. Bu da bir anayasadır.
Teâmüli anayasadır... Buna öyle söylerler. Yani formel anayasaların kar-
şısında teâmüli anayasalar vardır. Meselâ bir İngiliz anayasası... Bir - iki
ufak - tefek yazılı metin dışında tamamen teâmüle dayanır. Hatta hususi
hukukları da böyledir; medeni hukuku, ticaret hukuku, v.s. si... Mahkeme
içtihatlarına dayanır.

İslâm Hukuku'nda da bir yapı var, gayet tabii... Fıkıhın yapısı dediğim
gibi doktriner, doktriner bir yapı daha çok... Öyle meclislerden çıkan akli
kannularla bir alâkası yok. Hatta Mecelle... Mecelle'ye bir hâkim uymaya
mecbur değildir ki... Ama, tabii cebreder bir devlet, parlamenter rejim
onu benimser, cebreder bir ferdi... Burda hukuk donar ama... İslâm'da hu-
kuk donması yok... Ne var? Doktrin var... Doktrin biraz anarşi gibi duru-
yor, hukuk anarşisi gibi, her kafadan bir ses çıkıyormuş gibi... İngilterede
niçin anarşi çıkmıyor? Amerika'da, Angli - sakson hukukunun yaşadığı ül-
kelerde anarşi, hukuk anarşisi var mı? Mahkeme içtihatlarına göre geli-
şen, tekerrür eden, yenileşen, kendi kendini yenileyen bir hukuk sistemi.
İslâmda böyle olması lâzım... Her gün kendisini yenileyecek... Neye göre?...
Belli kaynaklara göre... Sapıtıp gitmek de yok. Yani aklına uymasına göre,
her hâkimin kafasından çıkana göre değil, her hakimin ilmi ve içtihadı
görüşüne göre tekâmül eden bir hukuk...

Bugün, meselâ Telfik'ün Mezahib gibi bir takım şeyler var... Bu ya-
pılacağına, Hanefî Hukukunu benimsemiş bir kimse, yahut Şâfiî Hukuku-
nu, Hanbelî Hukukunu, Mâlikî Hukukunu benimsemiş bir kimse tekâmül et-
tirsin... İçtihatlarıyla hukukta görüşler getirsin... Bu daha mühim. Yani,
anlatabiliyor muyum. Veyahut kendisi bu mezheplerin üstüne çıksın, çıka-
biliyorsa (beşinci mezhebi kursun demiyorum), âlim kişiye, müctehitse,
ilmi içtihatlarda bulunabiliyorsa, çıksın İslâm hukukunu, fıkhı geliştirsin.
Hanefî fıkhı falan, atlasın onu yapabiliyorsa... Telfik-i Mezahib... Nedir
ki?... Nedir telfik, buna ne lüzum var. Hıh, yani bu bir şey midir, bir
gaye midir?... Kolaylaştırıcıymış diyorlar... Hepsini toplayıcıymış diyorlar...
Hepsini toplayıcıya ihtiyaç yok... Hukuku geliştirici çalışmalara ihtiyaç var.
Yeniden düşünelim... O bakımdan benim bu 19 ve 20. asırlara işaretim, 19
ve 20. asırlardaki görüşüne, sadece bir bakıştır. 15. veya 16. asırda Hin-
distan'da İslâm Anayasası ne şekilde yürütülüyordu?... Teâmüli anayasa
vardı... Anayasa anlayışı bugün biraz yenidir de... Hindistanda anayasa
tatbikatı vardır. Bir adam geiyordu veyahut bir heyet geliyordu, devleti
idare ediyordu. Bir millet vardı, oğlu vardı, harpler vardı. Bir devlet ge-
liyordu, gidiyordu... Her neyse bunun bir adli teşkilâtı vardı, devletin mü-
nasebetleri vardı. Ne şekilde yani... Bütün bu müesseseleri teâmüli ola-

rak, burada tatbikattan doğan şekilde görmek mümkün. O bakımdan, Hindistan'da 15. asırda, 16. asırda anayasa diye bir kitap yazılabilir. Anayasa deyince ille birinci madde, ikinci maddesi olan bir anayasa külliyyatı, formel bir anayasa aramak akla gelmemeli, gelmez... Demek ki; teâmüli anayasalar var, formel anayasalar var.

Milli Gençlik : Peki, ne lüzum vardı böyle teâmüli olarak... Osmanlı'nın idaresi altındaki ülkeler neden formel bir şekilde anayasa yapma yoluna gitmediler?..

Doç. Dr. Salih Tuğ : Ben o devirde yaşamadım... Onu bana sorma... Niçin onlar yapmadılar diye onlara sormak lâzım... Bana göre —tabii ki formelde bir takım esaslara da ihtiyaç var— belli bir tekâmüle gitmek şartıyla, doğrulmak şartıyla, emrinde tutmak suretiyle, yazılı bir takım anayasalar çıkarılmalıydı. Evvelden beri, kaidelere göre devleti idare etmek asıldı. Bunu yazılı şekle getirmek... Bunun en güzel misalini Peygamberimizin Medine Anayasasında... Meidne'ye hicretten sonra, Medine'de bütün ahali ile oturuyor, tabii parlamento şekli ile düşünüyorum, bunların istişarelerine, müzakerelerine, münakaşalarına arz etmek suretiyle bir anayasa metni ortaya çıkarıyor; Medine'yi idare etmek için. Medine'de bir ümmet teşekkül ediyor bu suretle. Ümmet dediğimiz şey, Yahudilerden, Müslümanlardan, hatta İslâmla alâkalı olmayanlardan, belirli guruplardan, belki biraz da hıristiyanlardan müteşekkil bir ümmet... Onların devlet karışındaki statülerini, yapılarını tesbit ediyor. Harp halinde, sulh halinde, adli organın en yüksek merciini kimin teşkil edeceğine v.s. O haliyle tatbikat var. Hz. Peygamber bunu yazılı yapmış. Sonra bu niçin başka cemiyetlerde, İslâm cemiyetlerinde örnek alınıp anayasa olarak ortaya çıkmamış? Onu tarihe sor, bana sorma. Onu ben de zaten tetkik ediyorum... Fukahanın amme hukukunu işleyememesinde siyasi şartlar âmil olmuş olabilir. İmam-ı Ebû Hanife müçtehit idi, ama ilmî ile amel etmiş bir kimseydi. O, siyasi konulara da, yani amme hukukuna giren konulara da temas etti, çalışmalarında, içtihatlarında. Ve o, amme iktidarının kime ait olacağı, devlet başkanının nasıl tâyin ve tesbit edileceğini içtihat ediyordu. Bu, mevcut iktidarın hoşuna gitmedi, iktidarla hilâfa düştü Ebû Hanife. Ve bu mücadele hatta kılıca kadar dayandı. Onun etrafındakiler der ki : biz Ebû Hanife'nin fikirlerine, görüşlerine, bize kılıcı getirene kadar tahammül ettik... Sonrasına gücümüz yetmedi demek istiyorlar. O, bize silâhlı mücadeleye, amme iktidarının siyasi hukuka dayanmayan, o devrin, hukuka dayanmayan, hukukî yapısı olmayan, bir nevi şadil durumuna olan iktidarına karşı kılıcı çekip, silâhlı mücadeleye kadar onun içtihatlarına tahammül ettik bundan sonrasına gücümüz yetmedi, diyorlar. Bunlar metinlerde kayıtlı...

Demek ki, İmam-ı Ebû Hanife bu riski göze alarak içtihat etmiş. Ama

etraf aynı cesareti gösterememiş, aynı yola girememiş. Ebû Hanife'den sonra da gelmemiş ki, bir amme hukukuna temas eden; Ahkâm-ı Sultaniye, Siyasetname, Vâz u Nasihat kitabı bir tarafa —bir dereceye kadar— amme hukukunun hususî hukuk kadar işlenmediğini görüyoruz, hukuk tarihinde...

İşte bu gibi şeyler, iktidarlar karşısında ulemanın kendini zayıf görmesi, kendine güvenmemesi, gücünün yetmiyeceğini hesaplaması ve nitekim belki tatbikatta da insanların biraz kolay harcanması, siyasi iktidarlara çatışmaya girince çabuk telef edilebilmeleri belki de bu amme hukukunu işlemelerine mâni oldu. Belki, diyorum, bunu ilmi tetkiklerle göstermek lâzım.

Milli Gençlik : Anayasa hareketleriyle ilgili kitabınız gibi bir de, oldukça cazip, çağın paralelinde olmayan, hacimil bir mevzunuz var : İslâm Vergi Hukuku. Bu iki eserinizle ve yapacağınız diğer çalışmalarla nasıl bir terkibe gitmek istiyorsunuz, maksudınız nedir?

Doç. Dr. Salih Tuğ : Bu suâl... Eğer iki kitapla halledilebilecek gibi bir şey olsaydı, herkes yapardı bunu. Bir kitaptır bu. Yani İslâm vergi hukukunun esaslarını...

Milli Gençlik : Çağımız maddeye dayanıyor, hocam... Biz onu demek istiyoruz. Yani siz...

Doç. Dr. Salih Tuğ : Yooo... Ben daha çok, şeyle ilgilendim. Nedense hususî hukuka pek girmek istemedim. Bilmiyorum, tabii artık tesadüfler mi? İslâm hususî hukuku var, değil mi?... Bir kısmı... Bir kısmı da amme hukuku... Ben daha çok amme hukukuyla alâkadar olmuşum ki, birinci çalışmam İslâm vergi hukuku, malî yapıyı vermeye çalışıyor. İkincisi de, amme hukukuna da bizzat giren, doğrudan doğruya giren; anayasa hareketleri... Ama modern bir çağı almış vaziyetiyle...

Bu iki kitapla, tabii bir terkibe gidilmez. Bir çalışma programıdır. Bu programda İslâm hukukunun tarihi gelişiminde geçirdiği safhaları tesbit etmek, benim gayem oluyor herhalde. Meselâ anayasa hukuku hangi safhalardan geçerek bugünkü durumunu almıştır. Vergi hukuku başlangıçta ne idi, sonradan ne oldu, ne şekilde tekâmül etti, bu gün nedir? Hattâ mümkünse, bugünkü durumunu da tesbit etmek gerekir.

Meselâ benim elimde bugün doktora talebeleri var, değil mi? İnsan bir kişiyle bir şey yapamaz. Biraz da talebeleriyle yapar, çıraqlarıyla divediliriz. Doktora talebeleri, meselâ klâsik çağda İslâm vergi hukuku —ki ilk asırdaki durumunu tetkik ettim— bir yandan ben gördüm, bir yandan da onlar görerek yeni tetkikler yapıyorlar. Ve ikinci asırda nasıl tekâmül ettiğini anlıyorlar. Yani, bu bir şey. Terkip ayrı bir şey... Terkibe gitmek, tarihi safhalarını tesbit etmek...

Milli Gençlik : Devletin hayat mertebesini oturtmak için belli bir he-

def mi güdüyorsunuz? Bunu mu demek istiyorsunuz? Yani uzak hesaplar yapıp...

Doç. Dr. Salih Tuğ : Yooo... Öyle bir peşin hedefim yok. Alâkadâr olduğum saha amme hukuku sadece. Doktora talebelerime de Ceza Hukukunu, yapısını, dayandığı hukuku vermek istiyorum. O suretle amme hukukunun ceza dalının nasıl gelişip tekâmül ettiğini, başlangıcının ne olduğunu, tatbikatta nelerin karşısına çıktığını, fıkhnın nasıl bu meseleyi geliştirdiğini göstermek istiyorum. Bir terkibe gitmek değil, asıl tekâmülünü göstermek. Terkip diye bir şey aklımdan geçmiş değil.

Milli Gençlik : Bildiğimize göre «lâikliğin» ana kâidesi kendi düzenini hiçbir dine bağlı kalmadan vazetmesidir. Dinî hürriyete de kendi kâideleri içinde imkân tanımaktadır. Siz son Londra seyahatinizde «Türkiye 20 yıldır bir fetret devri içerisinde» demiştiniz. Bundan acaba Türkiye'de din eğitimi imkânı olmadığını mı kastedtiniz? Siz nasıl yetiştiniz? Din tedrisatı yapmak isteyenler, kâidelerini aldığımız batıya göre ne kadar imkâna sahiptir?

Doç. Dr. Salih Tuğ : Bu soru benim bir kısmını cevaplandıracağım... Londra'da bir Beynelmîl İslâm Konferansı toplandı. Bu ilmi bir konferansdı. Türkiye'de yanlış anlaşıldı. Konferans deyince, siyasi bir konferans anlaşıldı. Bu sırada Türkiye'de başka bir konferansa hazırlanıyordu. Beynelmîl İslâm Konferansına, Bu Hariciye Vekilleri Konferansıydı. Bu hava altında Londra'daki konferansı, ilmi konferansı, siyasi bir konferans gibi anladılar. Hatta ben orada iken, burada bir soru sorulmuş Meclis'de. Hüsamettin Çelebi adında Kontenian Senâtorü sormuş... «Böyle böyle kimseler. Hükümetten Hasan Aksay, Korkut Özal, Üniversiteden Salih Tuğ iştirak etti. Nedir bu, neler konuşuluyor burada? Neler konuşuluyor derken, neler müzakere ediliyor?» diyor. Yani siyasi bir müzakere gibi tasvir ediyor kafasında. Böyle bir şey yok, bu ilmi bir konferans, yani İslâm'ın bugünkü çeşitli görünüşlerini dile getiren tebliğler hazırlamışlardı. Bu tebliğler okundu, müzakere edildi, karşılıklı sualler tevdi edilerek cevaplarla aydınlığa kavuştu. Mevzu siyasi değil, ilmi konularda bir konferanstı... Benim tebliğim Türkiye'nin din eğitimi, Cumhuriyet Devrinde din müessesce eriydi, bunun tekâmülüydü. Orda bahsederken... İşte 1924 tebliği tedrisat kanunuyla hareketlere girişildiğini, bir takım okulların kapatıldığını. İlahiyat Fakültesi'nin kurulduğunu (1924)... Nihayet 1933 de üniversite islahatıyla üniversiteden İlahiyat Fakültesi'nin çıkarıldığını, daha evvelde yapılan bir hareketle de İmam - Hatip Okullarının kapatıldığını, fakat 1949 da bu okulların yavaş yavaş tekrar açıldığını, bu okulların İmam - Hatip Liseleri, İlahiyat Fakülteleri şeklinde tekrar çoğaldığını ve o arada bu 1924 senesi ile 1949 senesi arasına rastlayan, takriben 20 seneyi içine alan bir devreyi «cahiliye devri», din eğitimi yönünden bir cahiliye devri

olduğunu ifade ettim. Böyledir de... Çünkü, müessesesiz şey cahiliyete mahkûm olur. Nitetim böyle olmuştur, müesseseler kapanınca, hiçbir şey açığa cereyan etmemiştir. Gizli, yeraltında olmuştur. Gizliden devam ettirilmiş, kulaktan kulağa aktarılmış, hattâ o devrin iktidarları, hükümetleri kitapları bile yasaklamıştır. Ben bu devre cahillik devri dedim —din eğitimi alanında—. 1949 dan itibaren girilen bir hukuk devleti anlayışı var, Türkiye'de, Hattâ bu 1949 dan değil II. Cihan Harbi sonrası, 1946 dan itibaren. Birleşmiş Milletlere âzâ olduktan sonra, taahhüt edilen beynelmîlel bir yol var. B.M.'in getirdiği bir takım umdeler var, siyasî umdeler. Biz bunlar imza bastık. Bunlar insan haklarıyla ilgili hususlardı. Ayrıca demokrasi olduğuna göre ki; halk kendi kendisinin mukadderatını tâyin etme durumundaydı. Ve gereği oldu, 1949 dan sonra bu okullar açıldı. Bu dönemde de tekâmül var. Kendine göre İmam - Hatip Liselerinin, Kur'ân Kurslarının, İlahiyat Fakültelerinin açılmaları ve bunların içlerinde de tekâmülü var. Dolayısıyla ben bunları da orada anlattım... Sizin sorularınızı da bu şekilde cevaplandırıyorum.

Benim yetişmem... Dinî tedarikat yapan mekteplerden çıkmış değilim. Normal liseden çıkarak Hukuk Fakültesine, Edebiyat Fakültesinin akademik kadrolarına geçtim. Tezimi tarih hocalarının yanında yaptım. «Hukukun Ortaya Çıkışı», «İslâm Vergi Hukuku», «Anayasa Hareketleri» bu kitaplar, bu çalışmalar Edebiyat Fakültesinin Tarih Bölümü içerisinde yapılmış çalışmalardır. Din eğitimi veren bir müessese değildir burası... Dolayısıyla bu benim din eğitiminden geçerek yetiştiğim söylenemez. Ama benim Arapça öğrenmem, İslâm dini ile ilgili mevzulara girmem başka tabii...

İslâm dininin amelî kısmından başka hukukî yapısı var. Ben daha çok içtimâî yapısı ile alakalandım. Bir de bunun tarihi tekâmülü var. İşte o beni şey yapıyor, mesleğimi yahut tetkik alanımı kapsıyor. O bakımdan benim yetişmem dinî bir tahsil ve terbiye görerek bir yetişme değil. Ben din müesseselerinden yetişmedim. Bir Hukuk Fakültesi mezunu olarak İslâm dininin tarihi gelişimini tetkik etmiş bulunuyorum.

Din tedrisatı yapmak isteyenler, kâidelerini aldığımız batıya göre çok imkânâ sahiptirler gayet tabii. Bu son zamanda dinî tedrisat serbest hale geliyor, devletin kontrolü altında değil mi? Maarif Bakanlığının kontrolü altında Yüksek okullardaki tedrisat da muhtariyetten dolayı tamamen kontrol altında sayılamaz. Bunların bir takım mekanizmaları var. Ancak Üniversite dışında maarifin kontrolü altında. Kur'ân Kursları bile böyle... Dolayısıyla din tedrisatı batıda olduğu kadar serbesttir. Yalnız, bizde bir fark var, lâiklikle ilgili bir meseledir. Din tedrisatı Türkiye'de özel müesseselere bırakılamaz. Çünkü bizde, liberal sistemde olduğu gibi tek taraflı bir «lâisizm» vardır. Bu lâisizm, fertlerin muhtar dinî müesseseler

kurmasına izin vermemiştir bugüne kadar. Lâikliğin yapısında bu var. Yani dinî cemaatler müesseselerine hâkimdirler. Kendi müesseselerini, mâbetlerini kendileri idare ederler, din adamlarını kendileri tâyin ederler, kendileri seçerler. Bu din adamlarını kendileri yetiştirirler. Ve bu arada da halktan din eğitimi görmek isteyenlere de bu müesseseler cevap verirler. Devlet buna karışmaz. Demokraside «mutlak lâisizm» budur. Her din böyle yapar. Kendi mukadderatına kendisi sahip çıkar. Türkiye'de devlet dinin mukadderatına sahip çıkıyor. Ama Museviler ve Hıristiyanlar müstesna. Onları muhtar olarak bırakmış kendi teşkilâtlarıyla. Yani Museviler kendi kendilerinin dinî problemlerini çözerler, kendi bütçelerini yaparlar, musevi halkın yardımıyla yaşarlar. Hıristiyanlarda böyle; ortadoksların patriği vardır, konsilleri vardır, papaz teşkilâtı vardır. Halkın yardımıyla, halkın tahsis ettiği paralarla v.s.'yle kendi kendilerini idare ederler. Ve bunların dinî eğitimleri yine bunların idaresindedir. Devletin müdahalesi ufaktır. Türkçe dersleri ve edebiyat, tarih dersleri müstesna din eğitiminde bunları serbest bırakmıştır.

Müslümanlara devlet sahip çıkmıştır Türkiye'de. Bu bakımdan ben bunu dışarıdaki konferanslarımda da söyledim. Bu, Türkiye tarzında bir lâisizm tatbikatıdır. Fransa'da daha değişik. Fransa'da devlet başkanı Kılışene gittiği zaman hiçbir gazeteci çıkıp «Vayy Fransa'daki lâisizm öldü» demiyor. Türkiye'de devlet başkanı mazallah hacca gidecek olduydu da, hatırlıyorsunuz belki, hatta o umre hacıydı. Meselâ devlet başkanı camiye gidecek olsa —ki samimi inancı bu olsa evvelce gidiyordu da şimdi de gidecek olsa— umumiyetle Türkiye'de yanlış anlaşılıyor veyahut lâiksizme aykırı gibi gösteriliyor... Böyle birşey yok. İngiltere de lâik bir ülkedir, Kraliçe kilisenin başkanıdır. Kral ve Kraliçe zaten evvelden beri kilisenin başkanıdır. Lâiksizm vardır İngiltere'de, kendi tarzında... Fransa'da Fransız tarzında, Türkiye'de Türkiye tarzında, bir lâiksizm vardır. Orada ben bunu söyledim, dinî müesseselerin tedrisatıyla alâkalı olarak... Bu tedrisatın devletin kontrolü altında olduğunu.

Şunu da söylemek isterim; lâikliğin yapısında bir müsaade vardır. Ancak bu müsaadeyi Türkiye'de devlet vermemiştir. Bu müsaade İngiltere'de, Fransa'da vardır. Hatta Rusya'da da vardır. Rusya'da lâik bir ülke, komünist fakat lâik bir ülke... Lâisizm hakim, fakat din propagandası yapmak serbest... Ama hangi din : «Dinsizlik Dini», inkâr dini... Devlet tarafından destekleniyor, inkârcılık dini. Her çeşit dinî, dinî inanış ve düşünceyi, mukaddes kitap v.s.'nin aleyhinde bulunma hareketi devlet tarafından destekleniyor. Bu da böyle bir lâisizm... Yani her milletin siyasi, içtimai şartlarından doğan bir lâiklik tatbikatı var. Lâikliği belki tarif etmek mümkün masa başında... Ancak tatbikat her ülkede değişiyor. Meselâ Bulgaristan'da kiliseler vaktiyle kapalıydı. Yugoslavya'da hiçbir za-

man kapanmadı, kilise ve cami... Her ülkede —komünist bile olsa— de-
ğik bir lâiklik tatbikatı var...

MİLLî Gençlik : Lâiklikle din devletten ayrı idi. Medenî ve lâik oldu-
ğunu kabullenerek aldığımız anayasada resmi tatil günlerinin Yahudî ve
Hıristiyan kâidelerine müstenid olması lâisizmi zedelemiyor mu? Zedele-
miyorsa, millet adına yönettiklerini söyleyenler neden cuma günü 2 saatlik
izin vermiyorlar?

Doç. Dr. Salih Tuğ : Lâisizmi zedelemesl... Yooo, alâkası yok... Bunun
lâisizmle alâkası yok... Bu devlet tatbikatı...

İslâm'da resmi tatil günü diye birşey var mı? Öyle birşey yok. Bay-
ramda da çalışır insan... Bayramda da çalışır... Kurbanını keser, dükkâ-
nını açar... Başlar müşteri beklemeye. Cuma'da da namazını kılar, oturur,
öğleden sonra müşteri bekler. Veya sabahtan ticaret yapar, memursa me-
murluk yapar. Ancak birşey var. İnsaftan doğan birşey... Nusret diyoruz
biz buna hukûkta. Yani bir müslümanın bellidir ki cuma namazına gitmek
üzere bir hazırlık yapacağı, Cuma günü... Cuma günü resmi tatil değil Tür-
kiye'de... Ama öğlen saatine, yemek saatine rastlıyor. O, zaten bir tatil-
dir. Aslında mutlak, normal tatil değil; aralıktır, çalışma aralığıdır. Bun-
dan istifade ederek herkes yarım - yamalak cuma namazına gitmek iste-
yebilir. İşte bu zorluktur. Bunda, adalet ve nusret bunu kollaması lâzım-
dır. Bu ferdin, bu müslüman ferdin namaza gidebilmesi için belki bir ha-
zırlığa muhtaç olduğu düşünülerek cuma günleri, belki namaza yetişecek
saatlere göre onu ayarlamak (tafsilatına girmiyorum), bir hazırlık saati
evveli kabul edilecek ki öğlen saatini biraz genişletmiş olacak cuma günü.
Bunu diğer saatlere aktarmakla izale etmek mümkün... Yani günlük me-
murun, işçinin sekiz saatlik çalışma müddetini ayarlamak mümkün. Bu yolu
yapmıyor devlet. Diyor ki : «Herkes ne yaparsa yapsın, başının çaresine
baksın.» Olmaz bu... Mecburen 12'de tatil, 1'de işbaşı diyor. Ama güneşin
hareketlerine, mevsimlere göre bazen öğle ezanı bu saatler dışına çıkıp
içine giriyor falan. İşte bu noktada zorluk var, gayet tabii. Bu lâikliğin
bir şeyi, tatbikatı, nusret esaslarına uymayan tatbikatı.

Belki tüccar yapar... Kapar dükkânını gider... Böyle bir mesele mevzu-
bahis değil. Memur ne yapacak, işçi, ne yapacak?. O noktada bir tolerans
göstermesi lâzım ki «nusret» esasları dahilinde, hakkâne dahilinde lâisizm
tatbik edilsin. Cuma tatilleri bahsinde o noktada şimdiye kadar bir tatbi-
kat görmedik. Niçin görmedik bilmiyor mu? Bu işte Türkiye'de lâiklik an-
layışıyla ilgili bir şey vaktiyle bu anlayış daha sertti, Türkiye'de bu gün
daha yumuşadı. Bu noktada daha birşey yapmış değiliz. Yani cuma gün-
lerine rastlayan öğlen tatili esnasında biraz daha genişlik temin etme hır-
sında bir şey yapılmış değil.

İkinci suale cevap... Kimse kimsenin hakkını kendiliğinden çıkarıp ver-

mez. Yani bir tüccar malını on liradan satar. Belki denilebilir ki dokuz liradan satıyor. Niçin satıyor? On liradan? Talep etti, karşıdaki kabul etti. Çünkü dokuzbuçuğa satan yok belki, kendisi de on liradan sattı. Dokuza da satsaydı gene kazanacaktı. Niçin dokuza satmadı da on'a sattı?

Bu liberal esaslarda insanın bir nevi insanları istismar etmesi. Meselâ Afrikada kendi madenini, kendi servetini tavizen günlüklerine, güzelliklerini kullanamayan bir takım cemiyetler var. Bunu İngiliz gelip sahip çıkıp kullansa ve onlarda müsaade ederse İngiliz durmaz tabii. Gelir o yerde istismarını tatbik eder. Sömürgeci olur yani, ama o bölgenin halkı kendi servetlerine sahip çıkarsa o zaman İngiltere orada sömürgecilik yapamaz. Nitekim I. Cihan Harbinden sonra yapamamıştır. Her millet kendi mukadderatını çizmiştir. Hukuki yapı da buna izin verince sömürgecilik kalktı. İnsanlar hâlâ uyuyan bir lokma, bir hırka, bana ne diyerek hareket etse-lerdi İngiltere hâlâ sömürgeciydi. Bu devam eder giderdi. Bu bakımdan insan haklarının tüzüğünde bahsedilmiş olması onu tatbik etme durumunda olan kimseleri, bunu bizzat kendilerinin çıkarmış, o milletlere vermele-ri mânâsına gelmez. Onların kalkıp almaları lâzım. Kendi mukadderatları-na sahip çıkmaları lâzım. Türkiye I. Cihan Harbinde boynunu eğip kala-bilirdi. Emperyalizmin karşısında, Anadolu'da insanlar boynunu eğip kala-bilirdi. Niçin boynunu bükmediler? Kalkıp kendi haklarını aldılar, kendi-lerini idare ettiler. Bütün İslâm ülkeleri bunu yapabiliyordu, ama bunu bir kısmı yapmadı. II. Cihan Harbinden sonra sömürgecilik hemen hemen kalk-tı diyebiliriz. Tabii bu batı sömürgeciliği, Rusya sömürgeciliği müstesna... Rusyada güya rızasını aldım diye, bugün yalnız Türk ülkelerine değil. Ruslardan gayri bütün Sovyetleri kendi anayasası vaz ettikleri anayasa et-rafında birleştiklerini söylüyorlar. Federal esaslarda ne dereceye kadar gerçektir bilmiyoruz onu. Yani bu milletler, Türkler - Rumlar - Esonyak-deratlarını kendileri tayin ederek niye Sovyet Anayasasına girmeyi karar verdiler. Tam liberal esaslarda mı, tamamen kendi ihtiyatlarıyla devam etmektedir bu birlik. O çok şüpheli tabii. Bunun aksini iddia etmek için bir tatbikat yapmak mı, yani bir plesibit yapacaksınız. Türk illerinde, Kaf-kas'ta bu anayasa altında mı yaşamak istiyorsunuz? Yoksa müstakil devlet olarak müstakil anayasa kurup bu esaslarını yaşamak istiyorsunuz? Şeklinde bir halk oylaması yapmak lâzımdı. Keza bu yapılmadı. Meselâ Bulgaristan'da bugün birşey değil, Komünist ülke. Yugoslavya'da... Fakat müstakiller. Sovyet anayasası içinde değiller. Ama Rus emperyalizmi, sö-mürgeciliği bu gün devam ediyor mu? Bunu, bilemiyoruz. Serbest bırak-retlerle, mi —onları— baskı altında bulunduruyorlar. İslâm ülkelerini kas-tediyorum ben daha çok... İslâm ülkeleri, yani bir zamanlar İngiliz müs-

YIRMİSEKİZ

amudkasi olan ülkeler bugün istiklallerini kazandılar. Mücadele etmek du-
rumuna girdiler. Ve onlar da bu haklarını verdiler. Rusya'da acaba böyle
bir mücadele ortaya çıkmadığı için mi Ruslar müsaade etmiyorlar, yoksa
onun kuvvetli ve baskı altında kaldıkları için mi böyle bir mücadeleye yel-
leniyor bu ülkeler? Akibetlerini bildikleri için veyahut geçen asırda
Çarlara karşı veyahut Komünistlere karşı giriştikleri istilâ hareketlerinde
başarı erindikleri için mi cesaretleri kalmamış? Düşünen kafaların iyice ezil-
diğinden mi? Onu bilmiyorum. Ama fiilen bugün S.S.C.B. ülkelerinde ya-
şayan İslâm ülkelerinin serbest iradeleriyle Sovyetler Birliği içerisinde
kalkıklarını gösteren liberal bir halk oylaması yapılmış değil. Bunu ispat
edemediler şimdiye kadar. Sadece söylüyorlar. Evet, bunlar bunun için-
deler ama isteseler çıkarlar. Anayasanın tabanına maddesine göre bir Sov-
yet, Sovyetler Birliği'nden çıkıp ayrı bir ülke olur, diyorlar. Şimdiye ka-
dar hiç bir ülke çıkmadı. Hangi şartlarda çıkmadı? İşte bunu bilmiyoruz.
Buna bakarak onlar diyorlar ki; «bizde müstemlekecilik yok.» «Kendi ira-
desine göre bu anayasa etrafında birleşti.» Buna inanalım mı, inanmaya-
lım mı?

Milli Gençlik : O zaman İslâm Konferansı ile ilgili bir şey soralım.
İstanbuldaki Konferansın hemen ardından bir netice istihsal etmek müm-
kün değil. Ancak görülen de uzun senelerden sonra bu ülkelerin bir araya
gelmesi, müslüman ülkelerin kader birliğine gitmeleri olabilir mi? Siz ne
diyorsunuz...

Doç. Dr. Salih Tuğ : Ben kader birliğine hiç lüzum görmüyorum. Tek
hudut, tek devlet, tek merkez düşünmüyorum... Lüzum da yok. Yalnız ül-
kelerarası dayanışma ve birliklere ihtiyaç var. Bu birlikler iktisadi kültü-
rel birlikler olabilir. Turistik, gümrük v.s. birlikleri olabilir. Bunlar, ga-
ret tabii, yalnız İslâm ülkeleriyle değil, Balkan ülkeleriyle, Avrupa ülke-
leriyle yapılır. Bugün Türkiye Müsterek Pazar'a girdi. Bu Pazar'ın hedefi
ne? Birleşmiş Avrupa devletini ortaya çıkarmak... Türkiye eriyecek mi,
yok mu olacak? Türkiye Paneuropist bir birlik içinde kayıp mı olacak?
Karşı mı çıkalım? Meselâ Pan Amerikan Birliği... değil mi... Yani, bugün
kuzey ve güney Amerika ülkelerini bir arada tutmak, iktisadi, kültürel ba-
kından bunların birbirlerine yaklaşımlarını temin eden bir teşkilât, bir or-
ganizasyon, bir teşebbüs; Pan Amerikanizm. Ve bugün bunun müesseseleri
var... Bir Avrupa Konseyi var. Paneuropist bir teşkilât da diyebiliriz. Pan
Avrupacılık... Türkçeye pek uygun gelmiyor. Türkiye'de de zaten pek kul-
lanılmıyor. Fakat biz buna Müsterek Pazar dedik. İktisadi birliklerden gi-
dip siyasi, kültürel birliklere doğru gidiyor. Ben şahsen Avrupa Birliği
içinde Türkiye'nin bir takım içtimaf oluşmalara gitmesine tahammül edi-
yorum da, İslâm ülkeleriyle bir dayanışmaya, bir münasebete girişmeye
niçin tahammül etmiyeyim Türkiye, şayet istiklâlini kaybedecekse, Avrupa
Birliği içerisinde kaybolup gidecekse, yok olacaksa ben buna niçin mü-

YIRMİDOKUZ

saade edeyim?... Böyle bir şey yok. Birleşmiş Milletler Anayasasına göre bugün yeryüzünde bütün devletler komşularıyla iyi geçinmek, diğer ülkelerle temasa geçmek, bir birlik kurmak durumundadırlar. Ben, niçin Afrika ülkeleriyle temasa geçmiyeyim? Ben «yok» mu olacağım mânâsındadır bu? Yooo... Bu yalnız anlaşılıyor. Pan İslâmizm deyince Türkiye'nin yok olması, bütün kültürünü, dilini, cinsini, herşeyini unutup, başka şeyler olmasına mânâsına alıyorlar galiba bunu... Böyle birşey yok... Ben Yunanistanla da birlik içerisine girmek isterim, Balkan Birliği meselâ. Balkanlardan Pan Balkan, yahut öyle diyebileceğimiz bir hareket var. Bazen şiddetleniyor bu. Bir takım müessesesevi tarafları gösteriyor bunu. M. Kemal zamanında da bu vardı, bu teşebbüs vardı. Balkan Birliği yani. Bu gün de bunu canlandırmak, ihya etmek istiyorlar. Bu yanlış bir şey değil ki. Türkiye yok olacak değil ki. Ve bu Balkan Birliğindeki Yunanistan ve Türkiye müstesna, hepsi komünist. Türkiye komünist mi olacak? Balkan Birliğine girerse... Böyle bir şey olabilir mi? Yooo... Pan İslâmizmi de ben bu şekilde anlıyorum. Türkiyenin, Pan İslâmizme kayması, İslâm ülkeleriyle dayanışma içine kayması demektir. Yani İran'la, Pakistan'la, Afganistan'la, Irak'la, Suriye'yle, Suudi Arabistan'la, Mısır'la, Ürdünle, bütün bu İslâm ülkeleriyle, hattâ daha ötelere gidelim Cezayire, Moritanya, Mani'ye kadar giderek. Bütün bu ülkelerle Türkiyenin işbirliği içinde bulunması, iktisadî, kültürel ve siyasi bakımlardan onu güçlü kılar. Ve bu bakımdan Pan İslâmizm denince ben böyle şeyler düşünüyorum. Pan İslâmiste karşı gelmek değil teşvik etmek lâzım geldiğini düşünüyorum tabii.

Milli Gençlik : Hocam, Batı ülkeleriyle veya İslâm ülkeleriyle alâkalı calib-i dikkat bir hatıranızı anlatırmısınız?

Doç. Dr. Salih Tuğ : Batı ülkelerinde ben çok fazla gezmiş, senelerce kalmış değilim. İşte arada bir çıkış yapıyorum.

Biliyorsunuz Batı, ilmî ve teknik seviyede oldukça ilerlemiş, çok ileri gitmiş ülkeler. Her haliyle teknik gelişmiş. Bununla beraber çok mükemmel bir yaşayış seviyesi hazırlamışlar. Ancak bunun ters etkileri de görünür. Hele gıda maddeleri... %85 - 90 sun'î. Tabii bir şey bulamıyorlarını veriyorlar.

Ayrıca Batının gelişmesi en küçük nüve olan aileyi de olumsuz bir şekilde etkilemiş. Kadın erkek eşitliği... anormallikler... neşriyatlar... seksüel münasebetler. Bu anormallikler gene teknolojiden ve gelişen içtimai şartlardan doğan mahzurlar. Bunlar cemiyeti bozucu, zedeleyici haller, kenâle ermiş bir cemiyetin daha sonraki almış olduğu şekil. Düzeltme yoluna giden yok. Zira cemiyetin bozulduğunu hâlâ anlayan insan az. Bunlar da düzelir umuduyla bekliyorlar. Haklılar mı bilmem ama inşallah dönüşü olmayan bir pişmanlık içersinde uyanmazlar.

Milli Gençlik : Teşekkür ederiz hocam...

OTUZ

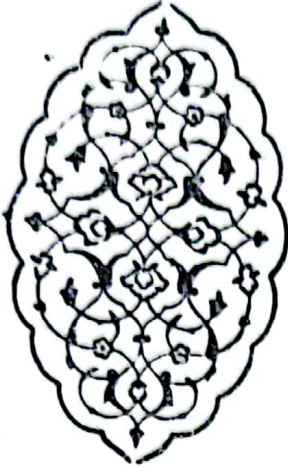

Ben İslâm destanın yazmak dilerim
Sen de söyleyecek dil olurmusun?
Düşmanı boğacak kemend olursam,
Sen onu çekecek el olurmusun?
Hainin bağına hançer olayım,
Onu zağlıyacak kol olurmusun?
Köpürüp boğarsam hertür fitneyi,
Onu taşıyacak sel olurmusun?
Kitaplara kâğıt olsam, mazluma ağıt,
Sen onları okur ve söylermisin?

Haydi yiğit gel anlaşma yapalım,
Barışa bir buket gül olurmusun?
Ben farzetki, bülbülüm İslâm bağında,
Sen o bahçelerde gül olurmusun?
Sazendeler, Muhammed'in övgüsün söyler,
Ben saz olsam sen de tel olurmusun?
Ravzaya ulaşsın ah'u vahlarım
Sen onu uçuran yel olurmusun?
Bir tohum atalım Cennetler doğsun
Toprağı kazacak bel olurmusun?

Bir düğün tutulsa renk cümbüşünde
Sen o desenlerde al olurmusun?
İslâm kızları da bir ordu kurmuş,
Sen onları saran şal olurmusun?
Bu millet kovandır ben işçi arı,
Sen o peteklerde bal olurmusun?
Filizler yükselse ağaca dönse,
Sen meyve yüklenen dal olurmusun?
Ordular yürüse Allah adıyla,
Açılıp yol veren çöl olurmusun?
Ve birgün vurulup şerefle ölsem,
Sen beni örtecek tül olurmusun?
Beni yıkayamaz büyük denizler,
Örtüp saklayacak göl olurmusun?
Zafer atlarına ben nal olayım,
Basıp geçtikleri yol olurmusun?
Böyle böyle gitsek ve İslâm gelse,
Onun için yanıp kül olurmusun?

Dr. Turgut AKPINAR

Zeki ve orjinal bir hukukçu ve iktisatçı olan Avusturyalı Anton Menger (1841 - 1906) Alman Medenî Kanunu taslağını tenkid için yazdığı «Medenî Hukuk ve Fakir Halk Tabakaları» isimli eserinde, Alman Medenî Kanun projesinin dolayısıyla bugünkü Medenî Kanunların noksanlarını ve haksız yönlerini çok ilgi çekici bir şekilde incelemiştir. Bu arada Menger'in şiddetle tenkid ettiği konulardan biri de «Kanunu bilmemek mazeret sayılmaz» prensibinin haksız neticeleridir. Ona göre, madem ki devlet fakir ve câhil kimselerden, kendi karma karışık ve çok sayıdaki mevzuatını tam olarak bilmelerini istiyor o halde bu kimselerin bu kaideleri öğrenmelerini imkân dahilinde koymalıdır. Zengin kişiler, şirketler v.s. hukuk müşavirleri, avukatları çeşitli danışmanları yoluyla kanun hükümlerini öğrenebilirler ve ona göre hareket ederler, halbuki fakir halkın kanunu ücretsiz ve külfetsiz şekilde öğrenebileceği hiçbir müessese yoktur. Modern devletler dahil bu konuda bir gayret gösterildiği de bizce bilinmemektedir. Diğer taraftan, hukukun pek genel kaidelerinden biri olan hukukta yanlışlık (error in iurus)ın özür sayılmayacağı esası, daha Roma'da mevcuttu. Bugünkü modern hukuklarda da bu prensip geçerlidir. Meselâ : Ceza Kanunumuzun 44. maddesinde aynen : «Kanunu bilmemek mazeret sayılmaz» denilmektedir. Medenî Hukukta da aynı kaide yürür. Keza İslâm Hukukunda da «cehlin mazeret olamayacağı» esası câridir. Böyle bir prensibin kabulünde zaruret vardır. Aksi halde kanunların tatbikinde içinden çıkılmaz bir keşmekeş doğardı. Diğer taraftan bu prensibin kanun hükümlerinin ne olduğunu bilmek ve öğrenmek imkânına sahip olmayan kimseler için açık bir haksızlık teşkil ettiği açıktır. İşte bugünkü Devletler bu konuları halde İslâm hukukunda «İfta» ile bu ihtiyaç geniş ölçüde karşılanmıştır. O halde «İfta» nedir?

İfta aslında bir müşkülü hâl ve izah etmek mânâsındadır. Genel kulları, bir mes'elenin şer'î ve hukukî hükmünü öğrenmek için sorulanlara cevap vermek demektir. Müfti şöyle iftâ etmiş denir ki, sorulan şu meseleyle böyle cevap vermiş demektir. Sorana müstefti, (fetva isteyen kimse) cevap verene Müfti ve verilen cevaba Fetvâ denir.

OTUZİKİ

İftâ müessesesi İslâmiyetle beraber başlamıştır. Hazreti Muhammed sağığında bazı ashabı kirama fetva vermek müsaadesini vermişti. Fakat bu vazifenin en mühim kısmını kendisi ifâ ederdi. Hz. Ebûbekir ve Ömer zamanında bu müessese daha da gelişmiş ve sonraları da devam etmiştir. Bizi burada ilgilendiren konu Müftilik müessesesinin tarihçesi değil, sosyal adalet yönünden önemidir.

Kanun hükümlerini bilmemek mazeret sayılmadığına göre, herhangi hukuki bir mesele ile karşılaşan kimsenin o konudaki hükümleri bilenlerden öğrenmesi gerekir. Bu bilenler kimlerdir? Bunların başında hâkimler gelir. Fakat hâkim taraflara karşı tamamen tarafsız kalmak zorunda olduğundan bir tarafın gidip kendisinden bir şey sorması adalete uygun düşmez. O halde ilgili hükmünü öğrenmek için resmen mahkemelere ve kadılar huzuruna çıkmayı mı beklemelidir? Esasen o zaman çoktan iş isten geçmiş olur. Adalet para ile tevzi edildiğine yani bir çok harç ve masraflara bağlı olduğuna göre esasen bu, meseleyi halletmekten uzaktır. İftâ müessesesinin işlediği zamanlarda hukukî bir müşkülü olanlar, Müftilere müraaat ederek meselelerinin hükmünü anlarlar ve buna göre aralarındaki işlerini hal ve faslederlerdi. Bugün de hukukî problemlerimizi sorup öğreneceğimiz pek çok âlim, profesör, avukat veya müşavirler varsa da bunlardan fakir halk istifade edememektedir... Halbuki Müftiler, kendilerine sorularına meccanen cevap verirlerdi. Demek ki bir meselesi olan kendi alanlarında birer otorite olan Müftilerden fetvâ ister, aldığı cevap kendisini ve karşı tarafı tatmin ediyorsa boş yere ve birçok masrafa katlanarak Mahkemeye yani Kadı huzuruna çıkmazdı. Bilindiği gibi tarihimizde II. Beyazıd, Yavuz Selim ve Kanunî devirlerinde Şeyhülislâmlık yapmış bulunan Zembilli Ali Efendi pencereden sarkıtığı zembile atılan her soruya cevaplarını yine zembille gönderdiği meşhurdur. Üstelik bu cevapların ücret tarifesi de yoktu.

Verilen fetvâ tarafları tatmin etmişse, artık mahkemeye gitmezler meseleyi fetvâdaki şekilde hâlederlerdi. Görülüyor ki iftâ ilmi bir müessesedir. Müfti hâdiseyi tahkik etmez, sorulan hususun doğruluk derecesini araştırmaz. Onun içindir ki bugün bile «anlatışa göre fetvâ verilir» diye bir tâbiri kullanmaktayız. Fetvâ tamamen ilmi bir fikir beyanıdır, bugünkü deyişle bir hukukî mütalâadır. İlgililer isterlerse bunu kabul edip aynen tatbik ederler, aksi halde kaza yolunu tercih ederler. Yani mahkemede kadının huzuruna çıkarlar. Haksızlığını daha müftinin fetvasında gören ve buna kanî olan kimse boş yere zaman ve para harcamamış ve mahkemeleri de bugün olduğu gibi çoğunca boşuna işgal etmemiş olur.

Görülüyor ki çok zeki bir hukukçunun Avrupada yirminci yüzyılın başında gördüğü noksanlık asırlarca önce İslâm hukukunda fakir halk tabakaları lehinde, tamamen değilse bile önemli ölçüde halledilmişti.

LAİK-

İşçi kesimi için -

İşçi kesimi için -

İsmail Özdamar

EKONOMİST

«NURETTİN TOPÇU» ÜZERİNE

Celâl MULÛSİ

«İstirap karanlık ve süreklidir. Çünkü, onda sonsuzluğun niteliği vardır»
Wordsworth

Türk düşünce hayatının kozmopolitik bir devreye girdiği şu dönemde, Türkiye; kendi özkaynaklarından faydalanan, ruh cevherini kaybetmeyen büyük bir düşünürünü kaybetmenin acısı içindedir.

Nurettin Topçu Hoca, bir düşünür olmaktan öte, bir ruh adamıydı da. Özbenliğinde hep mânâ vardı, hep çile vardı. Çileyle bileniyordu. Çile ruhun mezar taşı değil, zafer tâkıdır, diyordu.

Bu iman ve irade kahramanının ölümü gerçekten bana acı veriyordu.

İlk defa Hareket dergisinde görmüştüm yazılarını, büyük bir etki yapmıştı üstümde.

Yavaş, yavaş diğer eserlerini de okudum, ince bir terbiye vardı, çok inandırıcı ve güçlüydü.

En onulmaz yaralara ve dertlere uzanıyordu. Evrensel ve sonsuz konulara eğilmek, insan kalbinin gizli yönlerini yoklamak, hayat ve ölümü karşılaştırarak, acıyı yenmemizi öğütüyordu.

Hoca büyük bir yalnızdı, yalnızda yaşadı. Cemiyete küskündü cemiyet Hocayı değerlendiremediği gibi anlayamadı da.

O, akıl ve kalp birliğini sağlamış asil ve kıymetli duygularla doluydu.

Milleti için çarpan bir kalp, güçlü bir vatanperverdi.

Antropolojik bir milliyetçiliğe hayır; ruhçu bir milliyetçiliğe evet derdi.

Sade ve gerçek bir kişiliği vardı. Masivasız yaşadı. Şöhret, para, akademik ünvan, hepsini kirli bir elbise gibi yaktı. Ruhunu bir abide gibi yükseltti.

Ölümü korkunç bir boşluk bıraktı!

Yazımı hocanın anıtlaşmış ruhundan yansıyan sözlerle bitiriyorum :

«...ölüm, ölüm dedikleri ne büyük düğün, ne büyük sevda çağı imiş meğer! Rabbim beni aradığım sevgiliye kavuşturacak düğünümü şenlendir.»

İKİ ÇEVİRİ ÜSTÜNE

Seyid Ali KAHRAMAN

Ülkemizde şimdiye kadar yerli düşüncenin oluşturulamamasının en başta nedeni, düşünce üretimine çalışılmayıp yani telife yönelinmeyip başka dillerden çeviriye ağırlık verilmesidir. Yıllardır Batıdan ve Doğudan yapılan çevirilerin doğal sonucu olarak bir yığın geometrik kafalar ortaya çıktı. Bizi ilgilendiren Doğudan, İslâm dünyasından yapılan çeviriler ve bunun sonucu ortaya çıkan durumdur.

Çeviriler, çoğunlukla yeteneksiz, bilgisiz ve hele hele Türkçesi en aşağı düzeyde olanlar tarafından yapılmaktadır. Çevirmenin kültür düzeyi yüksek, çevirdiği konuyu bilen ve dilini en iyi kullanabilenlerden olması gerekir ki sağlıklı bir çeviri ortaya çıksın.

Özellikle son on yıldır «İslâm... İslâm'da...» adı altında çok sayıda çeviri yapıldı. İslâm kelimesiyle tüm İslâm tarihini mi, belirli bir çağını mı yoksa sırf kendi toplumlarını mı anlatmak istiyorlar? Öncelikle İslâm kelimesine bir açıklık getirilmesi gereklidir. Terimler kapalı kaldıkça anlatılmak istenilen anlatılamaz veya okuyucu tarafından ters anlaşılır ve yapılmak istenilen işin bir yararı kalmaz. Şunu da belirtelim, İslâm kelimesini taşıyan eserlerin çoğunun içinde en az yer alan yine bu kelimenin taşıdığı anlamdır. Hem bir toplum ve çağ için geçerli olan diğeri için geçersiz olabilir. Toplum yapısını ve çağı devamlı gözönünde bulundurmak gerekir.

Geçtiğimiz günler içinde Dr. Mustafa Rafii'nin «İslâm'da Sosyal Düzen» adlı eseri yayınlandı. Oldukça bozuk bir dille çevrilmiş. Anlaşıldığı kadarıyla çevirmen iyice anlaymamış ve düzgün bir anlatımla sunamamıştır.

Yazar, önsözünde, kitabının bir araştırma olduğunu ve bunun İslâm sistemlerini ortaya koyduğunu söylüyor. İslâm sistemini anladık fakat İslâm sistemleri nereden çıktı? «Bu çalışmayla birşey yapmış sayılmayacağına... Ve tamamen mantıklı hareket ettiğini ileri süremeyeceğini» yazıyor. Yer yer düştüğü çelişkilerle mantıklı hareket etmediği açık. Birşey yapmış olmamak için neden bu kadar zahmete girdi? Ortaya konan eserle birşey yapmış sayılır, fakat bu olumlu veya olumsuz olmasına göre değişir. Bu araştırmada «Özel bir metod» kullandığını söylüyor, oysa bu özel metodun ne olduğunu açıklamıyor.

Kitaba, eski Arap toplumunu (Cahiliye Devrini) inceliyerek girmiş. Cahiliye Devrinde günümüz yönetim şekillerinden hiçbirinin olmadığını (s. 8) söylerken arkasından «Araplarda kabile yönetimlerine demokrasi damga-

(1) İslâm'da Sosyal Düzen Dr. Mustafa Rafii/Ahsen Batur Fikir Yayınları 1975. İst. OTUZYEDİ

sını basabileceğini» (s. 13) ekliyor. Bugünkü yönetim şekillerinden ve demokrasiden ne anladığını bilmiyoruz. Terimlere hiçbir açıklık getirmemiş. Kabile şeyhlerinin tüm iyi nitelikleri taşıdıklarını (s. 10 - 12) sıraladıktan sonra şeyhlerin diktatör ve sultacı olduklarını (s. 13) eklemiştir. Fakat tekrar aynı çelişkiye düşüyor ve «Kabileyi tek bir şeyh idare ederdi ama kabile arasında diktatörlük ve tek görüş asla hüküm sürmezdi ve kabile şeyhi aşiret reislerini toplar, görüşlerini alırdı» (s. 13 - 14) diyor. Diktatörlük varsa demokrasi yok demektir ve sultadan söz etmek yersizdir. Her toplumda görüş birliği gereklidir.

«Günümüz kanunları tipinde kanun yoktu ve onlarda örf vardı» (s. 13). Önce, kanunla anlatılmak istenilen şey nedir? Günümüz kanunlarını hangi anlamda kullanmış? Eğer kanunla yazılı olanı kastediliyorsa birçok ülkede yazılı kanun yok ve toplumun örfleriyle yönetimleri sürdürülmektedir.

«İslâm gelince Cahiliye kanunlarını bir gözden geçirdi ve onun için yepyeni pırıl pırıl bir sayfa açtı» (s. 15). O çağda kanun yoktu da İslâm, olmayan şeyin nesini gözden geçirdi. Bu kanunlar olmasaydı İslâm yepyeni sayfalar açamayacak ve kendisine bir yol çizemeyecek miydi?

«Tarihçiler, Muhammed (s.a.v.)'i peygamberlik görevinden uzaklaştır-salar bile o yine de beşeriyetin en büyük lideri olarak tarih sayfalarında yerini alacaktır.» (s. 16). Bir peygamberin peygamberliği, tarihçilerin yar-gılarına bağlı değildir. Onlar kabul etmeseler de yine peygamberdirler. Yazar burada meramını tam anlatamamış veya çevirmen tam anlayama-dığı için mânâlandıramamıştır. Biz kötü niyete yormuyoruz fakat daha gü-zel bir anlatımla sunulabilirdi.

«Nübüvvet Devrine kısa bir göz atıyor» ve bu devreyi «Kurucu mec-lis» devrine benzetiyor ve «Bunda bir acıplık yoktur» (s. 17) diyor. Ne demek istediğini anlayamadık. Terimlerde yine bir açıklık yok.

Şu ifadelerle dikkat: «...Muhammed (s.a.v.) tarafından ortaya atı-lan İslâm dini... Ne var ki bu dâvânın ağır yükünü omuzlarına yüklene-cek bir hükümet de yoktu bu zamanda. Aksine her türlü sahada tek yet-kili şahıs Muhammed (s.a.v.)'di.» (s. 17).

İslâm, kendi düzenini kurarken Arap halkının geleneklerinden ne ka-dar yararlanmış? Yazara göre; «Arabistan halkının... geleneklerini ka-nun haline getirmiştir. Yine onun kabilecilik ve ırkçılık duygularını millet-çilik ve insanlığa dönüştürmüştür» (s. 18). Millet ve milletçilik terimlerin-den günümüzde ne anlaşıldığı açıktır. Daha başka şeyler anlatılmak iste-niyorsa başka kelimelerle yazılabilirdi. Çevirmenin azizliği de olabilir.

Peygamberlik ruhuyla Cahiliye karakterini birleştirmeye çalışan yazar «Çünkü O (Peygamberimiz), bütün işlerinde demokrasi ruhunu yaşatmaya çalışmıştı. Bu da Arapların Cahiliye karakterlerinden biriydi...» (s. 21). Yi-ne demokrasiden ne anladığını bilmiyoruz. İslâmı demokrasi ruhunun ne ilişkisi vardır ve İslâmı, çok elâstiki olan terimlere yamamak çok yanlış bir harekettir. Onun kendine özgü bir ruhu vardır.

OTUZSEKİZ

«Belki de halife seçiminde en çok zorluk çıkartan K. Kerimdi. Çünkü Resûlullahtan sonra kimin halife olacağını belirtmemiştir.» (s. 21). Bir şeyi açıklamamak ona zorluk çıkarmak değildir. Belki onu daha da kolaylaştırmış olur. K. Kerim, kimin seçileceğini belirtmemiştir ama onun ruhunu getirmişti. Peygamberimiz, hayattayken davranışlarıyla birazcık olsun kimin getirilmesi gerektiğini ima etmişti.

Bunu da okuyucunun anlayışına bırakıyorum; «Hilâfet sadece mânevî bir vazife değildir. Zira bizzat İslâm hayattan sonra ruhaniyet inancı olmasa bile dünya işlerini ve geçici problemleri halledebilecek bir düstur.» (s. 22).

Sayfaları karıştırıyoruz. «İslâm'da boşanma hedef değildir.» (s. 92). «Evlilik için gerekli bir hedeftir boşanma.» (s. 97). Evliliğin amacı mutlu olmaktır. Boşanma değil. Doğal olarak bu, her yerde böyledir. Yazar burada yine bir çelişkiye düşmüş. İslâm'da olan ve olmayan evlilik diye bir şey mi var?

Ve, «... tenkit ve tahlile açık olarak mantıklıca ele alıp inceledik» diye bitiriyor kitabı yazar. Önsözünde ise mantıklıca hareket etmediğini söylüyordu. Mantık kelimeleri arasında bile mantık yok. Kitap baştan başa çelişkilerle dolu.

Kitapta önemli bir eksiklik te âyet ve hadislerin çoğunun kaynağının gösterilmemesidir. Oysa kitap bir araştırma olarak sunulmuş.

Daha önce de belirttiğimiz gibi çeviri çok bozuk bir dil ve anlatımla yapılmış. Çevirmeni için yapılacak en iyi şey oturup güzelce bir Türkçe öğrenmektir.

Kitapta ara ara boş sayfalar bırakılmış. Herhalde okuyucunun not alması için yayınevi tarafından düşünülmüş olsa gerek.

Masamda aynı yayınevi tarafından yayınlanmış bir kitap daha var. «İdeolojik Savaş Ajanları». Cezayirli Malik bin Nebi tarafından yazılan bu eseri Cemal Karaapaçlı dilimize çevirmiş. Yazar, Batıyı görmüş ve bilen birisi. Batının, müslümanları uyutma metodlarına karşı kendi halkını uyardırmaya çalışmış. Bir mühendis kafasıyla bu kadar olabilirdi ve daha fazlası beklenemezdi. Diğer çevirilerden ayrıcalıkları, güncel konulara yönelik olması, fazla bir iddia taşımaması ve uyarı için yazılmış olmasıdır. Çeviri güzel ve tatlı bir dille yapılmış. Cep kitabı olması ona bir ayrıcalık daha veriyor.

Çeviri üstüne sözlerimizi toparlarsak, çeviri muhakkak ki olacaktır. Ama çeviriden iman öğrenecek değiliz. Diğer ulusların da müslümanlık için ne yaptıklarını bilmeliyiz. Kitle haberleşme araçlarının gizli birşey bırakmadığı günümüzde, müslümanlar habersizlik acısını yaşıyorlar. Çeviri bunu dindirecektir. Elverir ki istismar için yapılmamış olsun.

(2) İdeolojik savaş ajanları, Malik b. Nebi/Cemal Karaapaçlı. Fikir Yayınları 8. 1975.
İst.

OTUZDOKUZ

MÜNACAAT

İlâhi Ente Rabbi ve Ene'l Abd,
Ente'l Hâliku ve Ene'l Mahlûk.
Ve Ente'r Rezzaku ve Ene'l Merzûk,
Ve Ente'l Mâlikü ve Ene'l Memlûk.
Ve Ente'l Azizu ve Ene'z Zelil,
Ve Ente'l Ğaniyyu ve Ene'l Fakir.
Ve Ente'l Hayyu ve Ene'l Meyyit,
Ve Ente'l Bâki ve Ene'l Fânî.
Ve Ente'l Kerîmu ve Ene'l Leim,
Ve Ente'l Muhsinu ve Ene'l Mûsî.
Ve Ente'l Ğafuru ve Ene'l Muznib,
Ve Ente'l Azîmü ve Ene'l Hakîra.
Ve Ente'l Kaviyyu ve Ene'd Daif,
Ve Ente'l Mû'tî ve Ene's Sâil.
Ve Ente'l Emînü ve Ene'l Hâif
Ve Ente'l Cevadu ve Ene'l Miskîn.
Ve Ente'l Mûcibü ve Ene'd Dâi,
Ve Ente's Şafî ve Ene'l Marîz.
Fağfîrli zünûbi ve tecâvez annî.

AÇIKLAMA

Allahım, sen Rabîmsin ben kulum,
Sen Halîksin ben mahlûk.
Sen Rezzaksın ben merzuk,
Sen Efendisın ben köleyim.
Sen Azîzsın ben zelil,
Sen Zenginsın ben fakir.
Sen Dirisın ben ölü,
Sen Bâkisin ben fânî.
Sen cömertsın ben nankör,
Sen İhsancı ben isyancı.
Sen bağışlayıcı ben günahkâr,
Sen Büyüksün ben hakir.
Sen Kuvvetlisın ben zaifim,
Sen Vericisin ben dilenciyim.
Sen Emînsın ben korkağım,
Sen Cevadsın ben miskin.
Sen Kabuledicisin ben duacı,
Sen Şâfisın ben hasta.
Kusurlarımı bağışla,
Beni, beni aşan gerilimlere tabi tutma,
Ya Rabbi.

HAKİKAT-I İSLÂM'DAN

Yakın tarihimizdeki meşhur mütâreke anlaşması-
nı müteakip bir kısım İngilizlerce yöneltilen sorulara
cevap olarak yazılmış bir eser Hakikat-ı İslâm. Mi-
lâslı İsmail Hakkı'nın belîğ uslûbu ve derin vakûfuy-
la kaleme aldığı bu eserin baş tarafından aldığımız
kısa bir bölümü faydalı bulduğumuz için yayınıyoruz.

Sual : Hazreti Peygamberin dinî nedir?

Cevap : Hazreti Peygamber Muhammed el-Mustafâ aleyhissalât-ü
vesselâm efendimizin tebliğ ve tâlim buyurdıkları din-i mübin, her yerde
ve her zaman, her sınıf ve her tabakadan bütün insanlara şâmil, en ma-
kul ve fıtrat'ı insaniyyeye en muvafık itikad ve ibadâtı, vacibât'ı hayatı
ve ahkâm'ı muamelâtı bildiren bir dinî ilâhîdir. Nefsül'emre mutâbık, yani
mahzâ hak ve hakikat ve nev'i beşerin maddî, mânevî selâmet ve saade-
tini bihakkin temine kâfi ve kâfil olduğu hem ilim, hem amel sahalarında
dâimen sabit olmuş ve olacaktır.

Din'i mübini ahmedî, iman ve amel üzerine mübteni olup din ve şe-
riatı muhtevîdir. Ve bilcümle vazâif'i insaniyyenin gizli ve âşikâr bütün
amâl ve a'mâli bilen, gören Hâlık Tealânın emri olduğunu bildirerek va-
zifenin yüksek kudsiyyetini gönüllere ayrılmaz ve sarsılmaz surette rekz et-
miştir.

Hülâsası : Allaha, meleklerine, kitaplarına, peygamberlere, âhirete,
kadere ve hayır ve şerrin Allah tarafından takdir ve halk olduğuna iman
ve Kur'an-ı Kerim ve Peygamber'i Âhir zaman taraflarından bildirilen
emirler mücebince amel etmektir.

Gâyesi : İnsanı hem dünyada hem ahirette fevz ve felâha yani nev'i
beşer için mümkün olan maddî mânevî dünyevî, uhrevî bütün nimet ve
saadetlere, kemalâta nâil etmektir. Her türlü meşrû müstehiyât ve lezzet-
ler, meta' ve menfaatler, refah ve saadetler, kuvvet ve şevketler, tecâdüp
ve muhabbetler, ibadet ve taatler, kudsiyyet ve kerametler, cennet ve ce-
maller hep bu nimetlerde, kemalâtda dâhil ve bu gâyeye vüsûl için ça-
lışmak her müslüman üzerine vaciptir.

KIRKBİR

Takip ettiği tarik, fitrat'ı insanıyye üzerine bina-i muameledir. Bütün mu'tekadât ve a'mâlinde fitratdan ayrılmaz çünkü din fitridir. «Yüzünü doğruca din'i islâma çevir. Allah insanları din'i islâm ile mütedeyyir olmak fitratında yaratmıştır. Allahın yarattığı için değışmek yoktur. Eğriliğı olmayan ebedi din budur.» (—meâl— Sûre'i Rûm).

Husûlü kanaat için hem akıl ve fikre, burhan ve muhâkemeye, hem his ve kalbe ve ruh ve vicdana müracaat ettirir. İnsanı maddî, mânevî bütün kuvâsını istihdâma ve onlarla müzâkere ve müşâvereye davet eder.

Din'i islâmın mütekadât ve a'mâline ve ahkâmı muamelâtına dair bilcümle mevadd, Kur'ân-ı Kerim'den ve Resûlü Eminin akvâl ve ef'âlinde alınır. Kur'ân-ı Kerim lâyetegayyar sûrette mahfuz olduğu gibi resûl efendimizin sünen ve akvâli de kemâl-i i'tina ile cem' ve zabt edilmişlerdir.

«Peygamberin size getirdiğini alın, nehyetdiğinden sakının.» (Sûre-i Haşr - meâl) Ayet'i celilesi mucibince akvâl ve ef'âl-i resûlullahın hükmü evâmîr-i kur'aniyyenin hükmünün aynıdır.

Sonra icmâi ümmet vardır ki, bir asrın fukahâsından kâfi mikdar zevatın bir mesele'i fer'iyye hakkında kitâbullaha ve akvâl ve ef'âl ve ef'âl-i resûle muvâfık olduğuna dair ittifak etmeleridir. Kıyas-ı fukahâ da bir asl-ı sâbit'i şer'iye kıyasen fakihin hüküm istinbat ve istidlâl etmesidir.

Ahkâm-ı itikâdiyye ve ef'âli mükellefinin esaslarında umumiyetle ittifak vardır. Bu hususta asla ihtilâf olmaz. Bunlar içtihadı dahil olmazlar. Meselâ zekâtın farziyetinde içtihad ihtilâfı katiyyen vârid değildir. Lâkin filân veya filân maldan ne suretle zekât verileceğine veya alınacağına dair içtihad olunabilir.

Müçtehidlerin içtihad ihtilâfları mücerred zemin ve zaman ve mukta-zâyı hâl icabı değışebilen nokta'ı nazar ihtilâfından herbirinin istinad ettiği edille'i şer'iyyeyi o husus için daha ziyade muvafık tatbik görmesinden nâşidir. Ve sırf «ihtilâfı ümmetî rahmetün» kelâm-ı âlisinin beyan buyurduğu hikmete müsteniddir.

Bâb'ı içtihad her vakit ve her ehil kimse için açık olmak iktiza eder. Akâid ve a'mâlini kitâbullah ve akvâl-i resûlullahdan başka bir yerden almak hiç bir müslüman üzerine vacib değildir. Şart olan içtihadı ehliyetin vücududur. Her hangi bir meselede içtihadı muktedir olan herhangi bir müslim içtihad edebilir.

Ancak bu içtihadın bir hükmü şer'i kuvvetini hâiz olabilmesi için cumhur'u ulemâ tarafından kabûl olunması lâzımdır. Şimdiye kadar ekser me-zâhib-i islâmiyyede bâb'ı içtihadın kapalı tutulması bir tedbiri ihtiyâtiden ibarettir. Devam etmek lâzım gelmez. Asıl lâzım olan içtihadları tetkik ile kıymetlerini tâyin edecek hey'eti ilmiyyenin ve mebâhisi diniyyenin kemâl-i hürriyetle cereyanını temin eden matbûatın vücud ve teessüsüdür.

SINEMAYI KURTARALIM

Mesut TÜMAY

Gene aynı noktadan başlayacağız söze. Buna mecbûruz. Çünkü, ortada bir gerçek var : Sinema, binlerce kapalı salonlarda yüzbinlerce insanı etkiliyor; genç, yaşlı, cahil, okumuş ayırmaksızın... Köylere kadar uzanabiliyor. Güçlü bir pazarlama ile tüm dünya ülkelerine satılabiliyor ve bu serfer yüzbinlere değil, milyonlara hitap ediyor. Televizyonu da bir başka tatbik alanı olarak görürsek, herhalde sinemanın korkunç önemi daha da belirginleşir.

Bir bu gerçek var karşımızda.

Bir de kendi gerçeğimiz...

20. asrın bu korkunç keşfine, bu en müessir sanatına karşı, müslüman camia olarak, son derece ilgisiz kalmışız. 62 yıldır beynimize kurşun sıkan, en adi ahlâksızlıklarla inancımıza, ahlâkımıza saldıran, temiz duygularımızı körleten sinemaya karşı, kafamızı kuma sokmuşuz. Hem de bu korkunç silâhın kendi üzerimize çevrildiğini görmemezlikten gelerek... Dirimizin resmi şüpheli karşılaşmış olmasıyla, sinemanın bugüne kadar istismarcı, sömürgeci olagelmüş olması, halkımızın sinemaya karşı olan bu ilgisizliğini, giderek tepkisini bir noktaya kadar haklı gösterebiliyorsa da, bunu kesin bir «reddiye» ile sonuçlandırarak kadar değil, herhalde.

Bu iki realite karşısında sinemacı olarak tavrımızne olabilir? Kesin bir reddiye mi, yoksa şüphenin üstüne gitmek mi? Tabii, zor bir soru bu. «Evet» veya «Hayır» şeklinde verilecek bir cevap da, İslâmi açıdan bizi çıkmazlara sokabilir. Ama, hatalarımızın affını dileyerek, el yordamıyla konuya açıklık kazandırmaya da mecburuz. Zira, mesele âcildir (Sebeplerini ilerde izah edeceğiz.)

Mesele ile ilgili olarak zikredebileceğimiz iki hadis-i şerif var elimizde «... Düşmanın silâhı ile silâhlanınız!» ve «... Kötülük karşısında susan dilsiz şeytandır!»

Meselemize propaganda açısından bakacak olursak, hadislerin anlam-ları daha bir açıklık kazanırlar. Hepimizin de bildiği gibi, II. Dünya Savaşı'ndan sonra dünyaya hâkim olan mücadele tüm fitnedir, soğuk savaş-tır. Biraz daha geniş ifadesiyle «... sanat ve siyaset aracılığı ile fitne so-karak, düşman ülkenin kültürünü parçalamak ve insanlarını birbirlerine parçalattırma». Şüphesiz, bu tür fitneli mücadele önceden de vardı. Ama 20. asırda işin içine gazete, sinema ve televizyon girince daha da önem kazandı. Sıcak savaş denilen, nükleer güç korkutucu bir imaj ve cüsse

KIRKÜÇ

gösterisi olmaktan ileriye gidemedi. Yer yer vukuu bulan silâhli çatışmalar ise, yine bu fitnenin sonucu şeklinde açığa çıktı. Tabiatıyla, sinema, televizyon ve gazete soğuk savaşın en etkili silâhı oldular. Sinema bunların arasında birinci plânda yer aldı. Zira, televizyon çoğu ülkelerde devletin himayesine sokulup, ideolojik propagandadan uzak bırakıldı. Gazete de okur - yazara hitap edebildiği için, insanların en câhiline bile seslenebilen sinemanın gücüne ulaşamadı. Neticede, denebilir ki, sinema asrımızın en dehşetli kültür silâhıdır. Böyle olduğu içindir ki, Lenin kültür ajanlarına «Önce sinemayı ele geçirin!» diye basbar bağırıştır.

O halde, eğer biz düşmanın silâhı ile silâhlanmaya mecbursak...

«Kötülük karşısında susan dilsiz şeytandır.» hadisine açıklık kazandırabilmek için de, sinemanın, özellikle Türk Sineması'nın yaptığı ahlâksızlıkları, utanç verici rezaletleri bir bir saymak gerekecektir. Ama buna lüzum var mı, dersiniz? Hepimiz iki yıldır bunu en acı şekliyle müşahade etmiyor muyuz? Adî filmlere gitmesek bile, herhalde bir seks afişi sokakların, caddelerin birinde gözümüze çarpmıştır. Ki, o bir tek afiş bile kötülüğü sergilemekte yeterlidir. O halde, karşı koyalım bu kötülüğe... Ama, herhalde sinemalara bomba koyarak değil. Bilâkis, ona kelime-i şehâdet getirerek...)

Sinemanın İslâm düşüncesinin emrine verilmesi lüzumunu izaha, bu iki hadis kâfidir, kanaatimize; ama bu konuda İstanbul Müftüsü Şeref Güzelyazıcı'nın bir hükmü olduğunu da hemen belirtelim. Kendilerine görüşlerini sordüğümüzda bize şunları söylemişti : «... Sinema, kullananların niyetleri bozulmadan hayrın emrine kullanıldığı oranda meşrû ve faydalıdır.»

Üstâd, Necip Fazıl Kısakürek'in 1943 de Büyük Doğu'da yazdığı bir cümle ile bu meselenin tartışmasını kesmek istiyoruz : «... Sinema!.. Fikir ve rûhun emrine geçtiği takdirde, şüphesiz, azametli bir imkân ve inşâ plânı!...»

MESELE NEDEN ÂCİLDİR?

Bugünkü sinema piyasası, biz İslâmcı câmianın son derece lehinedir. Bir partinin yeni sansür heyetinin propaganda ve seks kokan senaryolara katıyyen «çekilebilir» izni vermemesi sonucu, sinema piyasasının eli kolu bağlı kalmıştır... Böyle bir sansür heyetinin, fikrimizi daha yoğun yansıtan filmler çevirmekte bizlere fayda sağlayacağı ortadadır. Bu fikrî açıdan açık bir avantaj arzederken, ticarî yönden de, (diğer yapımcılar, film çekemediği için, bizim çekeceğimiz filmler, sinemacılar tarafından kapışılacağından) bir garanti teşkil eder.

Hem bunlardan da öte, Millî Türk Talebe Birliği Sinema Kulübü ta-

rafından teori ve pratikte yetiştirilmiş olan eldeki Millî Sinemacı kadronun değerlendirilmesi keyfiyeti bile, meselenin âcil olduğunu belirtmeye yeterli değil midir?

NELER YAPILMALIDIR?

Yapılacak olan iki şey var : İlkin, İslâm'ı tebliğ maksadıyla girişilecek olan harekâtın boyutlarını tesbit etmek... Sonra da bu harekâta girişmek...

Biz, Millî Türk Talebe Birliği Sinema Kulübü'nde üç yıla yakın bir zamandır bu «boyutları» çizmeye çalıştık. Bir çok gazete ve dergilerde kendi camiamıza meselenin önemini anlatmakla kalmayıp, sinemada herhangi bir yürüyüşe geçtiğimiz zaman adımlarımızı nasıl atacağımızı hesaplama-ya gayret ettik. İlk plânımızda hedefimiz, belli bir klişe bağlı olmamak ve bütün Türk gençliğine hitap edebilmektir. Bu bir anlamda, milliyetçi - mukaddesâtçı geçinen tüm gençliği, sola ve kapitalizmde, daha genel anlamda kötülöklere karşı birleştirme siyasetine mâtuftu. Dokuz arkadaş Akın Grup adıyla bir grup kurduk ve bu «birleşim»in ilk örneğini kendi içimizde verdik. Dokuz kişinin arasında çeşitli sağ zümrelere mensup gençler vardı ve hepsi de yegâne nizam olarak İslâm'ı tebliğ hususunda tereddütsüz birleşmişlerdi. Bütün zorluklara rağmen tamamlayabilmiş olduğumuz «Gençlik Köprüsü» bu «birleşim»i kitlelere yaymak için atılmış büyük bir adım oldu.

«Gençlik Köprüsü» hesaplarımıza uygun olarak, ilk oynandığı sıralarda bütün kliklerin tabanlarında bulunan müslüman kitle tarafından şiddetle benimsendi, desteklendi, takdir edildi. Fakat, filmi kendilerine maletmek isteyen bir takım klişe beyinler, ağır ama nedensiz ithamlara girişince, saf taban kitlenin kanaati de bulandı. Böylece, kendi içine düştüğü iktisadi zorluklar ve piyasasının getirdiği acılarıyla mücadele ettiği yetmiyor-muş gibi, bütün iyiniyetine rağmen bir de bu tenkitlerle karşılaşan Akın Grup, desteklenmek yerine yalnız bırakılınca ikinci bir teşebbüse girişemedi. Bunun üzerine, taşıdığı «esprî»yi muhafaza etmek için grubun devamına, lâkin bu defa üyelerinin kendi kitlelerinin desteği ile ayrı teşebbüslere girişmelerini kararlaştırdı.

Dergimizde çıkan önceki bir yazıda da izah ettiğimiz gibi, bu özelliği ile Akın Grup, sosyolojik açıdan incelenmesi gereken tipik bir olaydır.

HAREKÂT'IN DEĞER BOYUTLARI

İslâm'ı tebliğ maksadıyla girişilecek harekâtın boyutlarından bahsediyorduk. Evet, Akın Grup olayı, artık hesapların kesin tavırlı ve kendi kitlelerini seçerek yapılması gerektiğini ortaya koymuştur.

KIRKBEŞ

Harekâtın diğer boyutlarına gelince... Bunları şu tür sorularla tesbit etmek mümkün : Bütün dejenerasyonların, ahlâksızlıkların tam orta yerinde yaşamak zorunda olduğumuz bu rezil düzen içinde, tâviz vermeden sinema yoluyla İslâm düşüncesini ortaya koymanın kuralları ya da yasakları nelerdir? Böyle bir sinema yapısını, alıştığımız «Millî Sinema» tâbi-riyle ifade ederssek, soruyu şu şekilde de sorabiliriz : «Millî Sinema'nın stratejisi nasıl olmalıdır?»

Bu konuda, Salih Gökmen'in «Millî Sinema'nın Teoriği, Pratiği, Stratejisi» adında çok değerli bir araştırmasının yayınlanmak için beklediğini belirterek, bu araştırmanın da ışığı altında sorumluluğu en kısa şekilde şöyle cevaplandırabiliriz : Çekilecek filmlerin konusunun, olaylarının, mesajının ve tiplerinin işlenişinde en azında İslâm düşünce ve yaşayışına ters düşmemek, giderek onun savunucusu olmak...

Şüphesiz, daha derin ele alınmalı, bu hususlar, derinlemesine incelenmeli. Özellikle dinî otoritelerimiz, lider durumundaki münevverlerimiz tarafından... Ama nerde?.. Yine parantez açıp, bütün münevverlerimizden yakınmamız gerekiyor. Solun Yaşar Kemal'inden, Orhan Kemal'ine, Kemal Tahir'inden Bekir Yıldız'ına kadar nice ünlü yazarları sinema ile yakinen ilgilenmiş, senaryo sahasında uzun yıllar çalışmış oldukları halde, bizden aynı çabayı göstermiş olan hiç bir yazarımızın bulunmaması, yakınmamızın sebebini ortaya koymaya yeterlidir, herhalde. Şüle Yüksel Şenler'e Necip Fazıl'ın bir iki eserinin filme alınmış olması, bu konuda bir söz edebilmemiz için mâzaret olur mu dersiniz?

Harekâtımızın daha başka boyutları da vardır : Kadronun teşekkülü ve vasıfları meselesi... Sermaye ve pazarlama konusu... Daha bir çok yan boyutlar da çıkarılabilmesine rağmen, biz yerimizin sınırlılığını hatırlatarak, görüşlerimizi kısaca toplamak istiyoruz. Zaten, Salih Gökmen arkadaşımızın incelemesi dergimizde tefrika edilmekte olduğundan, meselelerin geniş izahlarını bu incelemede bulabileceklerdir.

İslâm'ı tebliği ile sorumlu bir kadronun, fikrî potansiyele sahip olması ve İslâm'ı yaşaması zorunluluğu konunun tabiatı gereği beliren bir vasıf olduğu için, bu meselede asıl üzerinde durulması gereken nokta, sinema piyasasına hâkim olabilecek sayıda bir kadro gücüne ulaşabilme keyfiyetidir.

Realitede böyle bir gücümüz yoktur, tabii... Elimizde, M.T.T.B. Sinema Kulübü'nün yetiştirmiş olduğu bir avuç sinemacı kadrosu vardır. Ama, bu durum hiç de ümitsiz bir durum arzetmemelidir. Kabul edilmelidir ki, asıl istenen kadro gücünün oluşması, eldeki bu kadronun değerlendirilmesine bağlıdır.

Sermaye meselesine gelince... «Piyasaya hâkim olacak kadar güçlü bir sermaye gerekir.» diyeceğiz; ama, önce eldeki kadroyu değerlendirebilecek kadar bir sermaye miktarı üzerinde durmamız gerekli, şimdilik...

KIRKALTI

GELELİM TEŞEBBÜSE

Gelelim teşebbüse... Yapılması gereken işlerden ikincisi : İslâm'ı tebliğ harekâtına (sinemada tabii) teşebbüs...

Meselenin boyutları belirlediğine göre iş artık teşebbüse kalmıştır. Az önce izah ettiğimiz «aciliyet» sebepleri de bu teşebbüsün hemen zorunlu hale geldiğini göstermektedir.

Ve görünen odur ki, böyle bir teşebbüs de ancak ve ancak bu eldeki kadro tarafından yapılabilecektir.

SÜR HEYETİ

Yapılmıştır da...

Adı geçen kadro tarafından bu ayın başında «SÜR FİLMCİLİK» adıyla yeni bir organizasyon kurulmuştur. Akın Grup'tan sonra, bizzat Akın Grup'un M.T.T.B.'li camiası tarafından yapılan ikinci çıkıştır bu.

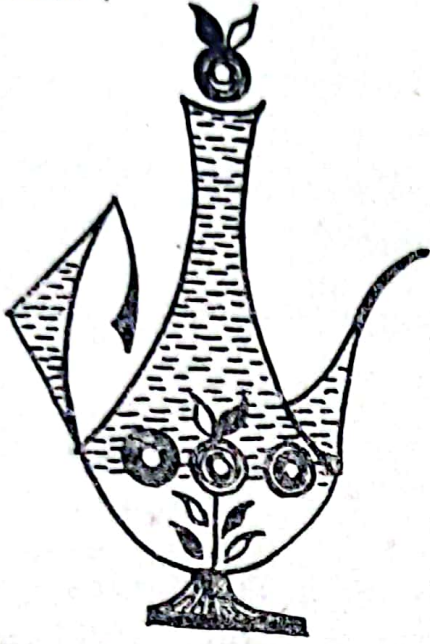
O halde, Sinemada tebliğ harekâtı başlatılmıştır. İşçi, memur, talebe... olarak dikkatimizi çekmelidir bu olay. Hele, münevverlerimizin gerek yazılarında, gerekse bizzat ilişkiler kurarak harekâta katılması bir «görev» dir. «Görevdir» diyoruz, zira «şarttır» diyerek, hâlâ meselenin önemini izâh etmeye kalkışmak istemiyoruz.

Üstelik, gerekli sermayenin temini için kadronun müslüman halkımızdan malî destek beklediğini, bunun için de hisse senetleri çıkarttığını belirtelim ki, hepimizin üstüne nasıl bir sorumluluk yüklendiği daha belirgin çıksın ortaya...

O halde, bundan sonra yapılacak tek şey vardır : Bu teşebbüsü desteklemek...

HİKÂYE :

0 Hasta Ölecek

Necati TUNCER

Bir oda. Karyolada bir adam yatıyor. Karnının şişliği yorgana yuvarlak bir dağ görünümü vermiş. Yatağın yanındaki sehpanın üzerinde parlak ambalajlı ilaç şişeleri ve masa saati. Yatağa düştüğü günden beri suratı buruşuk hasta, gözünü düzensiz aralıklarla saate çeviriyor. Yelkovanın bu kadar tembel olduğunu ancak anlayabilen hasta titriyor, titriyor.

Her sabah ve sarhoş döndüğün her geceyarısı önünden geçtiğin bir mezarlık vardı. Mezarlık ve mezarlar tabii idi. Ölmek de. Hele başkalarının ölmesi. Kendi ölümünü hiç düşünmemiştin. Hiç aklına gelmemişti öleceğin. Ölmek o kadar tabii bir şeydi ki.

Bulutlu ve sisli bir sabahda, önünden geçtiğin mezarlıkta buldozerler vardı. Koca kepçeleriyle kaybolmaya yüz tutmuş, baş veya ayak uçlarında birer taşları kalmış mezarları, ta derinlerden kavriyor ve kamyonların kasalarına bırakıveriyordu. Taze dedikleri mezarları sahipleri taşımıştı. İnce, uzun selyiler mi? Baltâ çoktan inmişti onların köküne.

Belediye bu mezarlık park yapılacak demişti. Park yapılacaktı. Gölgecikler, tenteler kurulacak, formika masa sandalye atılacak, oturma yerlerine banka adlarının yazıldığı kanapeler dizilecek, çiçekler ekilecek, «çiçekleri koparmayınız» yazılacak, serin ikindilerde insanlar gelip oturacak, soğuk ve köpüklü biralarını yudumluyacak, güzelleştirilmiş şehrin medeni insanları olarak gurur duyacaklar ve yaşayacaklar, yaşayacaklardı.

Mantığının kabul etmediğine inanmam diyordun. Titriyorsun. Ya varsa diyorsun. Cehennem ya varsa. Titriyorsun. İnsan ölünce hesap sorulmuş da, cehennemde yanarmış da, olmaz öyle şey diyordun. Titriyorsun.

KIRKSEKİZ

Mezarlığın park olmasına yerinde bir karar demiştin. Yol üstünde mezarlık hiç iyi olmuyor. İnsan mezarlığı görünce ölümü düşünebilir. Halbuki insan dünyaya yaşamak için gelir. İnsanlar gülmeli, eğlenmeli, yaşamalı diyordun. Ve ölüm başkaları içindi. Kendini dahil etmiyordun «insanlar ölür» derken.

Evet bir kerecik düşünmüştün kendi ölümünü. Benim ölümüm büyük yankılar yapar, üzülen ve koşarak gelirler, büyük bir merasim yapılır. Çelenkler gelir, koca, koca çelenkler. Mezarımın başında nutuklar atılır ve imrenirler benim ölümüne, şeklinde düşünmüştün ve gülümsemiştin. Kendi ölümünü düşünürken bile bir başkasını kendi yerine öldürüyor, onları kenardan seyrediyordun.

Evet bir kerecik düşünmüştün. Susuz rakını yudumlarken. Gülümsemiştin ve üstelik ben ölürsem bu meyhanenin tadı da kalmaz diye mırıldanmıştın da, garson, birşeyi istedin abi demişti.

Açılan kapıdan parfüm kokularıyla, itina ile kabartılmış ve boyanmış kurşun saçlarla, vahşi kırmızı dudaklarla, alılla kızartılmış yanaklarla bir kadın girdi içeri. Kapının tokmağı çevrilirken, gözünü kapıya diken adam, titriyordu, titriyordu.

— Ben Jale hanımın partisine gidecem. Geçen sefer beş çayına gidememişim, ayıp olur.

— .....

— Bir ihtiyacın yoktur sanırım. Ben gelene kadar çarşafları ıslatmaya bak. Biliyorsun ki sabah değiştirdim.

Kadın eline spireyi aldı. Rastgele birkaç fıs, fıs.

— Islak çarşafların kokunu hâlâ gitmemiş de.

Sizin verdiğiniz bir partide, hanımcığın, daire arkadaşlarının kucagında sallanırken, sen yanındakine, modern ve ilerici kadın ciselliğini; dinsel, maddesel, toplumsal ve benzeri kayıtlar altında tutamaz gibi şeyler söylemiştin. Ve senin kadının.

Ezberlediği klişeleri hemen kavramış ve ayak uydurmuştu. Önde geldi, kalburüstünde kalandı. Az nutuklar atmamıştı «Biz yeni kuşak» diye başlayarak, «Din işi ayrı, dünya işi ayrı, bir lâikiz» diye devam ederek ve «biz medeni insanlarız, arap yazısından anlamayız» diye bitirerek.

Ve hasta ölecek. Titriyor. Gündoğmadan. Titriyor.

Gecenin karanlığında. Titriyor, titriyor.

Ve sabah olacak.

Bulutsuz bir bahar sabahı.

MÜSLÜMAN HALKIMIZI GÖREVE ÇAĞIRIYORUZ!!

«... Düşmanın silâhı ile silâhlanınız!»

«... Sinema!.. Fikir ve rûhun emrine girdiği takdirde, şüphesiz, azâmetli bir imkân ve inşâ plânı!..»

Hadis-i Şerif

Necip Fazl Kısakürek

Gönüldaşım;

Bugüne kadar seks simsarlarının ve sapık ideolojistlerin, toplumuzu köleleştirmek için elbirliği ile kullandıkları sinemayı, fikir ve rûhun emrine vermek için çıktık. İnancımıza ve ahlâkımıza karşı bir mitralyöz gibi kullanılan 20. asrın bu korkunç keşfine, inancımızı ve ahlâkımızı hâkim kılmaya yeminliyiz. «Gençlik Köprüsü» ile başlattığımız İslâm'ı tebliğ hareketini zirvesine çıkaracağımıza inanyo-
ruz.

«SÜR FİLMCİLİK» organizasyonunu bu inançla kurduk.
Ve bu inançla birleştik, beş üniversiteli arkadaş!

Gücümüzü senden alacağız. Hem de «Müslüman câmia sinemadan
ne anlar?» diyenlerin beyinlerini kurşunlamak için.

Hisse senetlerini çıkardık. İşçi, memur, köylü, esnaf, talebe ayır-
maksızın. Dışinden, tırnağından arttırarak da olsa, almanızı istiyoruz,
bu senetlerden.

Gönüldaşım;

Bu güçlü harekât için, seni göreve davet ediyoruz!

SÜR FİLM KURUCULARI

İstek formu :

...../...../197...

SÜR FİLMCİLİK, ORGANİZASYON

İstanbul

..... adet hisse senedi alarak, kuruluşunuza iştirak et-
mek istiyorum. .... adet senet bedeli olan .....
TL.sı Mesut Uçakan Akbank Beyoğlu şubesi 36975/1 No.lu hesa-
ba yatırılmıştır. Senetlerin adresime gönderilmesi.

Dekont No.:

Adres

İsim, Soyad

İmza

Parayı yatırdığınız

Akbank şubesinin ismi :

Dekont, bankanın size verdiği makbuzdur.

BİLGİ : Senetlerin beheri 500,— TL.sıdır. Mesut Uçakan Akbank Be-
yoğlu Şubesi 36975/1 No.lu hesaba kaç senet alabiliyorsanız
hepsinin bedellerini yatırır, yukardaki formu doldurarak
«Millî Türk Talebe Birliği Sinema Kulübü Bâbıalî Caddesi 37.
Cağaloğlu - İstanbul adresine gönderirseniz, senetleriniz der-
hal postalanacaktır.

ELLİBİR

MUKADDESATÇI GENÇLİĞİN SESİ

- haber
- yorum
- aksiyon

ALDINIZ MI?

**BAYRAK TİCARET
VELİ BAYRAK**

Tahtakale

ÖMER YAKAMERCAN
Boya ve Kimyevi Madde
Tahtakale

YEŞİLLER PLASTİK SANAYİİ
ALİ YEŞİL ve OĞULLARI
Süleymaniye / İstanbul

İ T İ M A T
SAAT TİCARETHANESİ
SABRİ ARIAK
İstanbul

KARABULUT TİCARET
ABDULLAH KARABULUT ve ORT.
Tahtakale Caddesi Zara Han
No. 308 - İstanbul

HAK İŞ PLASTİK
BEKİR AYDINSOY
Süleymaniye

AYDIN TİCARET
NURİ AYDIN
Eminönü

COŞKUN KARDEŞLER
DEKOR ve YALDIZ
Süleymaniye

ARA TİCARET
İBRAHİM KIRTIL
Zaza Han No. 406
İstanbul

UYAR İŞ KOLLEKTİF ŞTİ.
AHMET ŞEKERCI ve ŞERİKLERİ
Karaköy

KEMALİDİN BALCIOĞU
Tahtakale Caddesi Asri İşhanı
Zemin kat No. 3 - İstanbul

ERSİPAHİ
MAKİNA SANAYİİ
Tersane Caddesi Futtuhat
Sokak No. 8 - Karaköy

BAHAR PLASTİK
HAYDAR AYDIN
Süleymaniye

**YURTTAŞLAR TİCARET
VE SANAYİİ KOL. ŞTİ.**
Tel : 22 63 95 - İstanbul

GİMA

KIZILAY

ULUS

B. EVLER

AKAY

AŞAĞI
AYRANCI

ALTINDAĞ

A. PAŞA

CEBECİ

ESKİŞEHİR

KARABÜK
MERKEZ

ÇANKAYA

K. YAKA

K. ESAT

MALTEPE

KDZ. EREĞLİ
MERKEZ

ZONGULDAK
MERKEZ

İSTANBUL
BAHARİYE

YENİ
MAHALLE

KARABÜK
ŞUBE

K. EREĞLİ
ŞUBE

ZONG.
ŞUBE

İSTANBUL
İRT. BÜROSU

İZMİR
İRT. BÜROSU

KONYA
İRT. BÜROSU

21 MAĞAZA - 3 İRTİBAT BÜROSUYLA

GİMA

DAİMA HİZMETİNİZDEDİR.

Geçen sayımızda M.T.T.B.nin Beyazıtta tertiplenmiş olduğu miting haberini verirken bir dalgınlık eseri olarak muhterem Ergun Göze ağabeyimizi zikretmemişiz. Kendilerinden ve okuyucularımızdan özür dileriz.

Milli Gençlik

ELLİBEŞ

